KURIER WILEŃSKI

25-26 czerwca 2026 r. Nr 70 (19725) Cena 1,00 euro www.kurierwilenski.lt

W numerze

Gitanas Nausėda chce godzić prezydentów Polski i Ukrainy »2
Litwa uderzy w dłużników alimentacyjnych »8-9
Eksperci apelują ws. kąpielisk »10
Na Lipówce szykuje się nowy skwer »15

Inga Ruginienė podała się do dymisji.

„Nasze stanowiska i stołki nie są wieczne”

Fot. Josvydas Elinskas, ELTA

Rząd Ingi Ruginienė podał się do dymisji. Utrzymał się niespełna rok. Na czele nowego gabinetu ministrów ma stanąć Mindaugas Sinkevičius. Politolog Šarūnas Liekis w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” sądzi, że większość problemów, z którymi borykał się odchodzący rząd, dojrzewała od dawna. »6-7

Litwa rozważa wprowadzenie powszechnego poboru

»11

ISSN 1392-0405
9 771392 040028

100. urodziny Konwickiego. „Piszę o Wilnie”

»16-17

eprasa.pl 787e6aaa20

KURIER WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a, LT-02121 Vilnius, Lietuvos Respublika, tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny: Robert Mickiewicz (redaktor@kurierwilenski.lt)

Zastępcy red. nacz.: Brygita Łapszewicz (b.lapszewicz@kurierwilenski.lt) Apolinary Klonowski (ds. online) (a.klonowski@kurierwilenski.lt)

Dziennikarze: Honorata Adamowicz, Justyna Giedrojć, Rajmund Klonowski, Antoni Radczenko, Marian Paluszkiewicz – fotoreporter.

Dział Promocji i Kolportażu: Andrzej Podworski – prenumerata (tel. +370 685 040 84, kolport@kurierwilenski.lt) i reklama (tel. +370 5 260 84 44, reklama@kurierwilenski.lt).

Dział Online: Janina Jarosz, Jolanta Balkiewicz, Apolinary Klonowski.

Skład i łamanie: Halina Taukin

Wydawca: VšĮ „Kurier Wilenski"

Druk: VšĮ „Vilnijos žodis"

Nakład: 1400 egz.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.

DZIENNIK NALEŻY DO EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA GAZET CODZIENNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH

MIDAS

Fundacja POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE im. Jana Olszewskiego

MRF MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

Zadanie współfinansowane ze środków Kancelarii Senatu w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2026 roku.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie" im. Jana Olszewskiego.

Gitanas Nausėda chce godzić prezydentów Polski i Ukrainy

Litwa chce wystąpić w roli mediatora w sporze Polski i Ukrainy. Kancelaria prezydenta Gitanasa Nausėdy sygnalizuje, że zamierza podjąć wysiłki, aby doprowadzić do bezpośredniej rozmowy prezydentów RP i Ukrainy. Jest komentarz doradczyni.

POWTÓRZYĆ INICJATYWĘ Z POCZĄTKU ROKU?

Litwa zamierza podjąć wysiłki dyplomatyczne, by doprowadzić do bezpośredniej rozmowy między prezydentami Polski i Ukrainy — Karolem Nawrockim i Wołodymyrem Zełenskim. Jak przyznała główna doradczyni prezydenta Gitanasa Nausėdy ds. polityki zagranicznej Asta Skaisgirytė, nie będzie to pierwsza taka inicjatywa Wilna.

„Teraz najwyraźniej znów będziemy musieli podjąć te wysiłki, aby doprowadzić do spotkania obu prezydentów i ponownej rozmowy między nimi. Chyba pogorączkowano się było i pogarczkowali się byli po obu stronach" (OD AUTORA: jeśli czas zaprzeszły nie pasuje, to tłumaczenie takie: Chyba pogąrączkowano się po obu stronach" — powiedziała we wtorek 23 czerwca Asta Skaisgirytė, szefowa prezydenckiej grupy ds. polityki zagranicznej.

Ostatni raz Litwa pełniła rolę takiego mediatora w styczniu, kiedy prezydent Nausėda zaprosił obu przywódców do Wilna przy okazji obchodów powstania styczniowego. Skaisgirytė zaznaczyła, że tamto trójstronne spotkanie okazało się bardzo udane. Wkrótce Nausėda uda się z wizytą do Polski, a potem planuje odwiedzić Ukrainę.

Kryzys wybuchł po tym, jak Zełenski nadał jednej z ukraińskich jednostek wojskowych imię „Bohaterów Ukraińskiej Armii Powstańczej" — formacji, która w czasie II wojny światowej brała udział w rzezi Polaków na Wołyniu. Polska strona szacuje liczbę ofiar rzezi wołyńskiej na około 100 tys.

W odpowiedzi prezydent RP Karol Nawrocki 20 czerwca ogłosił odebranie Wołodymyrowi Zełenskiemu Orderu Orła Białego — najwyższego polskiego odznaczenia państwowego, przyznanego ukraińskiemu przywódcy w 2023 r. Zełenski odesłał order pocztą, podsycając konflikt, jednocześnie zaznaczając wielką wdzięczność dla narodu polskiego za wsparcie w obliczu rosyjskiej inwazji. W ślad za Zełenskim polskich odznaczeń zrzekli się szef kancelarii prezydenta Ukrainy, minister spraw zagranicznych, ambasador w Polsce oraz kilku byłych prezydentów i premier.

APEL OLEKASA I NIEMIECKIEGO MINISTRA OBRONY

Do złagodzenia sporu wezwał też przewodniczący litewskiego Sejmu Juozas Olekas, który przyznał, że obie strony przekraczają pewne granice w swoich wypowiedziach. „Wydaje mi się, że zarówno z jednej, jak i z drugiej strony obserwujemy zbyt ostre wypowiedzi. Podczas każdego spotkania, czy to w Kijowie, czy w Warszawie, staramy się łagodzić te napięcia i pośredniczyć" — powiedział Olekas dziennikarzom.

Głos w sprawie zabrał również obecny w tym czasie w Podbrodziu niemiecki minister obrony Boris Pistorius, apelując do obu stron o skupienie się na tym, co łączy, a nie na historycznych sporach.

„Mogę jedynie zwrócić się do wszystkich z prośbą, by nie patrzeć wyłącznie w lusterko wsteczne. Najważniejsze jest, byśmy byli zjednoczeni jako członkowie NATO, zjednoczeni z Ukrainą i z nią solidarni. W centrum naszej uwagi muszą być jasne działania odstraszające i obronne" — powiedział Pistorius.

HISTORIA DLA HISTORYKÓW?

Podobnego zdania jest litewski minister ochrony kraju Robert Kaunas, który stwierdził, że historią powinni zajmować się historycy, nie politycy. „Skomplikowana przeszłość nie powinna niszczyć naszej przyszłości" — powiedział Kaunas.

Tymczasem we środę i w czwartek w Gdańsku odbywa się konferencja poświęcona odbudowie Ukrainy. Obserwatorzy spekulowali, że Zełenski może nie wziąć w niej udziału — co, jak oceniła Skaisgirytė, zepsułoby ogólny nastrój, choć ważne dla Ukrainy decyzje i tak będą podjęte. Z czasem przyszła informacja, że Zełenski nie weźmie udziału w konferencji — jednak na jego miejsce przyjeżdża szef rządu Ukrainy, premier Julia Swyrydenko. ■

Opr. A.K. na podst. LRP, BNS, ELTA, PAP, inf.wł., mat.pras.

eprasa.pl 787e6aaa20

Rys. Władysław Mickiewicz

Nabór wniosków w konkursie pn. „Wolontariat i Media 2026”

Szanowni Państwo, uprzejmie informujemy, że nabór wniosków w konkursie pn. „Wolontariat i Media 2026”, realizowanym jako komponent 3. zadania publicznego w ramach konkursu „Przedsięwzięcia wspierające zadania Instytutu i realizujące Koncepcje IRJP”, został przedłużony do dnia 1 lipca 2026 r.

Celem konkursu jest wyłonienie podmiotów, które przygotują i zrealizują materiały wideo poświęcone wolontariatowi w edukacji polonijnej. Materiały mogą prezentować m.in. działalność wolontariuszy zaangażowanych w nauczanie języka polskiego i podtrzymywanie polskiej kultury za granicą, promować ideę wolontariatu oraz ukazywać znaczenie edukacji polonijnej.

Do udziału w konkursie uprawnione są: redakcje i przedstawiciele mediów polonijnych; organizacje, stowarzyszenia polonijne; osoby fizyczne (przy wsparciu Patrona).

Maksymalna kwota dofinansowania jednego projektu wynosi 7 500,00 PLN.

Zgłoszenia należy przesyłać na adres: wnioski@pol.org.pl, korzystając z formularza wniosku dostępnego wraz z dokumentacją konkursową.

Zachęcamy do szczegółowego zapoznania się z Regulaminem konkursu, który zawiera informacje dotyczące wymagań formalnych, specyfikacji materiałów wideo oraz zasad przyznawania dofinansowania.

Wszystkie informacje oraz formularz do pobrania dostępne są pod adresem: https://pol.org.pl/wolontariat-i-media-nabor-2026/

W przypadku pytań prosimy o kontakt pod adresem: **media@pol.org.pl.**

Serdecznie zachęcamy do wzięcia udziału w konkursie. ■

Inf. Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego

Imieniny

25 czerwca
Adelberta, Antyda, Doroty, Eulogiusza, Febrona, Kineburga, Łucji, Maksyma, Prospera, Tolisława, Wilhelma

26 czerwca
Dawida, Jeremiego, Maksencjusza, Pawła, Pelagii, Salwii, Wirgiliusza, Zdziwoja

Cytat dnia

„Mamy dwie rzeczy: mamy otwartą cieśninę i mamy kraj, który nigdy nie będzie miał broni nuklearnej” *— oznajmił prezydent USA Donald Trump, odnosząc się do trwających negocjacji z Iranem podczas rozmowy z dziennikarzami w Gabinecie Owalnym.*

Liczba dnia

7,8 proc.

— o tyle wzrosły dochody budżetów państwa oraz samorządów Litwy w okresie pierwszych pięciu miesięcy 2026 roku w porównaniu z tym samym okresem roku poprzedniego. Dochody z tytułu zebranych podatków wzrosły o 10,7 proc.

eprasa.pl 787e6aaa20

PŁACE Propozycja podwyższenia MMA do 1 245 euro

Ministerstwo Opieki Społecznej i Pracy proponuje rządowi podwyższenie od przyszłego roku minimalnego miesięcznego wynagrodzenia (MMA) o 8 proc. (92 euro) do 1 245 euro (przed opodatkowaniem). Ministerstwo zgłosiło projekt uchwały rządu w sprawie minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w 2027 r. Przedstawiciele pracodawców i związków zawodowych uzgodnili w zeszłym tygodniu, że od przyszłego roku minimalne wynagrodzenie powinno wzrosnąć o 7,19 proc. (o 83 euro), jednocześnie zwrócono się do władz o podwyższenie kwoty wolnej od podatku (NPD) o 4 proc. (o 30 euro). Jednak przedstawiciele rządu się nie zgodzili na podwyższenie kwoty wolnej od podatku i zaproponowali podwyższenie płacy minimalnej o 8 proc.

SEJM Dodatkowy wymóg dla obcokrajowców

W celu rozwiązania problemu pracujących w sektorze usług w Litwie obcokrajowców, którzy nie posługują się językiem litewskim, konserwatyści proponują wprowadzenie dodatkowego wymogu dla osób ubiegających się o licencję przewoźnika — obowiązku przedstawienia zaświadczenia o znajomości języka litewskiego. Przewodniczący frakcji konserwatystów Laurynas Kasčiūnas twierdzi, że w przygotowanych poprawkach do Kodeksu Transportu Drogowego, przewidujących zaostrzenie wymogów dotyczących działalności taksówkarzy i przewoźników poprzez wymaganie nienagannej reputacji, brakuje warunku znajomości języka państwowego. „Musimy wyciągnąć pomocną dłoń do rządu i większości rządzącej, dlatego dzisiaj przedstawimy poprawki, które zasadniczo rozwiązałyby ten problem, zwłaszcza jeśli chodzi o wydawanie nowych licencji przewoźnikom" — powiedział we wtorek podczas konferencji prasowej w Sejmie Kasčiūnas.

POCHÓWEK Opłata za nisze w kolumbarium

Od lipca tego roku samorządy będą mogły ustanowić jednorazową opłatę za nisze w kolumbarium, które zostały urządzone ze środków samorządowych. Nie będzie to jednak dla nich obowiązkowe. Rząd podjął taką decyzję w środę 17 czerwca, wdrażając poprawki do Ustawy o pochówku zwłok ludzkich, przyjęte przez Sejm w kwietniu. Poprawki przewidują, że za niszę w kolumbarium, wybudowaną ze środków budżetu samorządu, pobierana może być jednorazowa opłata lokalna w wysokości ustalonej przez radę samorządu. Do tej pory nisze były przyznawane nieodpłatnie. Jak poinformowało Ministerstwo Środowiska, ten sposób pochówku cieszy się coraz większym zainteresowaniem, ponieważ znaczna część zmarłych jest poddawana kremacji.

RANKING Spadek konkurencyjności Litwy o 13 pozycji

W tegorocznym rankingu konkurencyjności światowej Litwa spadła o 13 pozycji, zajmując 34. miejsce wśród 70 krajów świata. W zeszłym roku nasz kraj zajmował 21. miejsce. Jak wynika z raportu corocznego rankingu IMD, sporządzanym przez szwajcarski Międzynarodowy Instytut Zarządzania, Litwa uzyskała gorsze oceny we wszystkich czterech kryteriach decydujących o ogólnej pozycji — gospodarce, efektywności administracji i biznesu oraz infrastrukturze. Minister finansów Kristupas Vatiekūnas nie uważa, aby zmiany podatkowe mogły mieć wpływ na konkurencyjność Litwy.

NOMINACJE Trzech nowych mecenasów narodowych

Rząd postanowił nadać firmom Swedbank, Narbutas Group i Arimex tytuły mecenasów narodowych. Rząd podjął tę decyzję jednogłośnie podczas posiedzenia 23 czerwca. Bank Swedbank został uznany za krajowego mecenasa za wsparcie funduszu Uniwersytetu Wileńskiego. Bank przekazał na rzecz tego funduszu 10 mln euro. Ten sam status przyznano spółce Narbutas Group za darowizny na rzecz instytucji publicznej Mėlyna ir geltona, organizującej pomoc dla walczącej Ukrainy. Przeznaczono na ten cel 1,35 mln euro. Firma Arimex została ogłoszona krajowym mecenasem za to, że przeznaczyła nieco ponad 1 mln euro na rzecz Muzeum Adomasa Galdikasa i szkoły artystycznej. Jednocześnie Muzeum Adomasa Galdikasa i szkoła artystyczna zostały uznane za projekt mecenacki.

TECHNOLOGIE Policja wykorzysta AI podczas imprez masowych

W celu zapewnienia bezpieczeństwa publicznego litewska policja będzie wykorzystywać sztuczną inteligencję (AI) podczas imprez masowych. Podczas imprez masowych sztuczna inteligencja pozwoli na skuteczniejsze koordynowanie działań policji, służb medycznych, straży pożarnej, ratowników, wolontariuszy i innych służb podczas akcji poszukiwawczych lub w sytuacjach kryzysowych.

eprasa.pl 787e6aaa20

Tworzona nowa platforma połączy w czasie rzeczywistym zarządzanie siłami, cyfrowe przydzielanie zadań, monitoring wizyjny, dane z dronów i satelitów oraz rozwiązania analityczne oparte na sztucznej inteligencji. Wszystkie informacje będą widoczne we wspólnym środowisku zarządzania operacjami, co pozwoli dowódcom na bieżąco śledzić sytuację na miejscu zdarzenia i podejmować niezbędne decyzje.

SEJM Rozpatrywany jest nowy obowiązek dot. e-papierosów

W Sejmie rozpatrywany jest projekt ustawy nakładający na sprzedawców płynów do e-papierosów obowiązek oznaczania ich banderolami.
Po debacie 23 czerwca za takimi zmianami w ustawie o akcyzie zagłosowało 91 parlamentarzystów, czterech było przeciw, a siedmiu wstrzymało się od głosu. Ostateczne głosowanie nad poprawkami odbędzie się podczas następnego posiedzenia. Jeśli poprawki zostaną przyjęte, wejdą w życie od lipca 2027 r. Konserwatysta Jurgis Razma zaproponował skrócenie terminu wejścia w życie o pół roku — do 1 stycznia przyszłego roku. Jednak przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Algirdas Sysas zaproponował, aby nie zmieniać terminu ustalonego przez komisję, ponieważ potrzeba więcej czasu na ogłoszenie przetargu na produkcję banderoli oraz wyznaczenie terminu na odwołanie się od jego wyników.

FINANSE Citigroup planuje wejść na rynek krajów bałtyckich

Jeden z największych banków w USA, Citigroup, planuje otworzyć biuro w krajach bałtyckich, a najbardziej prawdopodobną lokalizacją jest Litwa — informuje portal „Verslo žinios", powołując się na agencję informacyjną „Bloomberg". Jak stwierdził w rozmowie z „Bloomberg" Grant Carson, szef globalnego oddziału banku ds. krajów zarządzanych regionalnie, decyzja ta odzwierciedla rosnące zainteresowanie międzynarodowych instytucji finansowych regionem bałtyckim w związku z rosnącymi inwestycjami w sektorze obronnym. Nowe biuro miałoby pełnić rolę regionalnego centrum obsługującego klientów nie tylko na Litwie, ale i w całej Unii Europejskiej. Bank zamierza prowadzić działalność w obszarach rynków finansowych, finansowania rządowego, obligacji oraz zarządzania płynnością banków centralnych.

TRANSPORT O 5 proc. wzrósł przeładunek w porcie w Kłajpedzie

W ciągu pięciu miesięcy bieżącego roku port w Kłajpedzie przeładował 16,7 mln ton ładunków — o 5 proc. więcej niż w tym samym okresie ubiegłego roku. Najwięcej przeładunków dotyczy kontenerów, ciężarówek przewożonych promami, produktów naftowych oraz skroplonego gazu ziemnego (LNG). W kontenerach przeładowano nieco ponad 6,1 mln ton — o 16 proc. więcej niż w zeszłym roku (5,3 mln ton), z czego kontenerów standardowych (TEU) — 572,3 tys. — czyli niewiele mniej niż w zeszłym roku (582,35 tys.).

OBRONA 3 mln euro na stworzenie drona przechwytującego

Ministerstwo Ochrony Kraju (KAM) wraz z Agencją Zasobów Obronnych przeznaczy około 3 mln euro na stworzenie drona, który zastąpi litewskie systemy bezpilotowych statków powietrznych przeznaczone do celów bojowych. Jak podano w komunikacie KAM opublikowanym w poniedziałek 22 czerwca, celem ogłoszonej inicjatywy jest stworzenie opracowywanego i produkowanego na Litwie ekonomicznego i skutecznego rozwiązania w zakresie systemów dronowych, przeznaczonego do wykrywania, przechwytywania i neutralizowania wrogich celów powietrznych. Według ministerstwa w przyszłości ten dron przechwytujący powinien stać się integralną częścią litewskiego systemu obrony powietrznej.

PRZEMYT W rej. solecznickim zestrzelono bezzałogowiec

Straż graniczna w rejonie Solecznickim, na terenie pętli Dziewieniskiej, zestrzeliła bezpilotowy statek powietrzny przemytników — poinformowała Państwowa Służba Ochrony Granic (VSAT). Funkcjonariusze, którzy w nocy z niedzieli na poniedziałek 22 czerwca usłyszeli odgłos przelatującego obiektu, użyli sprzętu przeciwdronowego. W wyniku tego działania bezzałogowiec, schodząc w ciemnościach, zaczął krążyć w kółko, a po chwili spadł. Następnie funkcjonariusze VSAT zablokowali teren i rozpoczęli poszukiwania. O świcie samolot przemytników został znaleziony na polach. Obok leżał otwarty spadochron. Podejrzewa się, że otworzył się on po wyczerpaniu się baterii drona. W kadłubie samolotu zauważono wnękę, która, jak się podejrzewa, służyła do przewożenia przemycanych papierosów i zrzucania ich w określonym momencie.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. mat.pras., inf.wł.; Fot. Dainius Labutis, ELTA; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

eprasa.pl 787e6aaa20

Inga Ruginienė podała się do dymisji. „Nasze stanowiska i stołki nie są wieczne”

Rząd Ingi Ruginienė podał się do dymisji. Prezydent ma powierzyć misję tworzenia nowego rządu Mindaugasowi Sinkevičiusowi. Politolog Šarūnas Liekis sądzi, że większość problemów z którymi borykał się odchodzący rząd dojrzewało od dawna.

Antoni Radczenko

Rząd Ingi Ruginienė utrzymał się niespełna rok. We wtorek (23 czerwca) odbyło się ostatnie posiedzenie rządu, na którym poinformowano o dymisji. „Jestem dumna i cieszę się, że dzięki mojemu zespołowi — zarówno ministrom, jak i moim doradcom — mogę dziś odejść z podniesioną głową i spokojnym sercem” — oświadczyła dziennikarzom Inga Ruginienė.

CO SIĘ UDAŁO?

Polityk w rozmowie z mediami podkreśliła, że w polityce nie ma nic stałego. „My politycy musimy umieć zrozumieć, że nasze stanowiska i stołki nie są wieczne. Dany nam jest pewien czas do zrobienia dobrych spraw. Moim zdaniem ten rząd ten okres odpowiednio wykorzystał” — dodała odchodząca premier. Przyznała też, że nie wszystkie sprawy udało się załatwić: „Ale zawsze pracowaliśmy na rzecz dobra państwa i mieszkańców”.

Decyzja o zmianie koalicji została podjęta po tym, gdy największa siła koalicji postanowiła zerwać współpracę z partią „Świt Niemna” kierowaną przez Remigijusa Žemaitaitisa. W ciągu dziewięciu miesięcy odchodzącemu rządowi udało się między innymi przeforsować rekordowy budżet obronny. Wydatki na obronę w roku bieżącym wynoszą 4,79 mld euro, czyli 5,38 proc. PKB. W budżecie uwzględniono również wyższe emerytury i świadczenia socjalne, wzrosły też wynagrodzenia nauczycieli, lekarzy, pracowników sektora budżetowego i części innych grup zawodowych. Pomimo protestów i sprzeciwu rządowi udało się przygotować, a następnie przeprowadzić przez Sejm ustawę o utworzeniu nowego poligonu w Kopciowie.

II FILAR EMERYTALNY

Za rządów Ruginienė na początku roku otwarto uchwalone wcześniej przez Sejm dwuletnie okno możliwości rezygnacji z oszczędzania w drugim filarze emerytalnym. Dotychczas z programu wystąpiło lub wypłaciło część środków ponad pół miliona mieszkańców Litwy — ponad jedna trzecia uczestników systemu. Łączna wartość wypłaconych środków przekroczyła 3 mld euro.

> W ubiegłym tygodniu frakcje parlamentarne Litewskiej Partii Socjaldemokratycznej, Związku Demokratów „W imię Litwy”, Związku Chłopów, Zielonych i Rodzin Chrześcijańskich podpisały umowę koalicyjną i zgłosiły na stanowisko premiera przewodniczącego socjaldemokratów Mindaugasa Sinkevičiusa.

— W moim przekonaniu wszystkie rządy po Sauliusie Skvernelisie, czyli od 2020 r., żadnych innowacji dotyczących polityki publicznej nie proponowały. Osiągnięciem rządu Ingi Ruginienė z pewnością była reforma dotycząca drugiego filaru emerytalnego. Natomiast w pozostałych kwestiach zarówno socjaldemokraci oraz konserwatyści prowadzą neoliberalną politykę skierowaną na mniejszy udział państwa w życiu publicznym oraz na rozwiązywanie problemów przy pomocy rynku. Widzimy jednak, że wolny rynek sam z siebie nie jest w stanie nic rozwiązać — podkreśla Šarūnas Liekis, historyk, politolog, dziekan Wydziału Nauk Politycznych i Dyplomacji Uniwersytetu Witolda Wielkiego historyk i politolog.

7.>>

Po dziewięciu miesiącach XX rząd podał się do dymisji

eprasa.pl 787e6aaa20

6.>>
LICZNE KONTROWERSJE

Rządowi Ruginienė towarzyszyły też liczne kontrowersje. Początkowo ministrem kultury w miał zostać delegowany przez „Świt Niemna" Ignotas Adomavičius. Nominacja i powołanie wywołały duży protest środowisk kulturalnych. Po tygodniu Adomavičius musiał ustąpić ze stanowiska.

Rząd borykał się również z problemem puszczanych z terytorium Białorusi balonów, które paraliżowały pracę lotniska. Rząd zamknął na ponad dwa tygodnie lądową granicę z Białorusią. W efekcie na Białorusi utknęły litewskie ciężarówki, które wróciły do kraju dopiero wiosną. Gabinet przygotował przyjęte poprawki zaostrzające odpowiedzialność karną za przemyt drogą powietrzną.

W końcówce rządów pojawiła się informacja o wycieku danych z Centrum Rejestrów. Prokuratura obecnie prowadzi dochodzenie dotyczące możliwego przywłaszczenia ponad 600 tys. wpisów z rejestru nieruchomości.

— Warto podkreślić, że ani wyciek danych z Centrum Rejestrów, ani kryzys balonowy, to nie są rzeczy, do powstania których przyczynił się rząd Ingi Ruginienė. Te problemy dojrzewały od dawna. Niestety na Litwie bardzo lubimy mówić o bezpieczeństwie cybernetycznym, ale zazwyczaj kończy się na rozmowach. Niestety państwo notorycznie jest osłabiane i mamy taki rezultat — podkreśla Šarūnas Liekis.

NOWA KOALICJA

W ubiegłym tygodniu frakcje parlamentarne Litewskiej Partii Socjaldemokratycznej, Związku Demokratów „W imię Litwy", Związku Chłopów, Zielonych i Rodzin Chrześcijańskich podpisały umowę koalicyjną i zgłosiły na stanowisko premiera przewodniczącego socjaldemokratów Mindaugasa Sinkevičiusa. Zgodnie z umową koalicyjną demokratom przypadną Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Rolnictwa oraz Ministerstwo Energetyki. Przedstawiciele chłopów i AWPL-ZChR zachowają nadzór nad Ministerstwem Gospodarki i Innowacji oraz Ministerstwem Sprawiedliwości. Pozostałe resorty przypadną socjaldemokratom.

Mogę dziś odejść z podniesionym czołem i spokojnym sercem — oświadczyła dziennikarzom Inga Ruginienė

Politolog nie chce na obecnym etapie prognozować, jaka przyszłość czeka nowy rząd na czele z Mindaugasem Sinkevičiusem.

— Teraz nie znamy nawet składu przyszłego rządu. Nasz system polityczny ewidentnie nie toleruje jednak polityków posiadających wyraźne własne zdanie. Są pewne postulaty w umowie koalicyjnej, jak na przykład obiecujące wsparcie rodzinie. Zobaczymy jednak, jak będą realizowane w rzeczywistym życiu. Trzeba też pamiętać, że realizacja postulatów zależy od wielu czynników: charakteru polityka, przygotowania osobowego i zawodowego, przygotowanej analizy sytuacji. Tych rzeczy w polityce litewskiej bardzo brakuje — podkreśla rozmówca „Kuriera Wileńskiego".

DEKRET PREZYDENTA

W czwartek prezydent Gitanas Nausėda zamierza przedstawić kandydaturę przewodniczącego socjaldemokratów Mindaugasa Sinkevičiusa na stanowisko premiera. „Prawdopodobnie w popołudniowej części posiedzenia Sejmu zostanie przedstawiony dekret prezydenta dotyczący premiera" — powiedział przewodniczący Sejmu Juozas Olekas na posiedzeniu starostów frakcji.

Informację tę potwierdził również doradca prezydenta Paulius Baltokas. „Rzeczywiście plan jest taki, że prezydent wraca z delegacji służbowej i pojedzie prosto do Sejmu. Trudno jeszcze dokładnie powiedzieć, kiedy to nastąpi, ponieważ dopracowywane są ostatnie szczegóły. Będzie to jednak pod koniec dnia pracy, nieco później niż obecnie przewiduje harmonogram posiedzenia" — wyjaśnił Baltokas.

Zdaniem rozmówcy naszego dziennika, w odróżnieniu od poprzedniej koalicji konserwatywno-liberalnej lub dzisiejszej lewicowo-populistycznej, to właśnie rząd Sauliusa Skvernelisa miał odpowiednią wyrazistość, która na przykład wyrażała się poprzez takie decyzje, jak ograniczenie sprzedaży alkoholu.

— Tam mieliśmy ewidentnie do czynienia z ideologicznym przekazem. Tu mówię o czasie, kiedy Skvernelis stał na czele rządu, gdzie siłą przewodnią był Związek Chłopów i Zielonych. Później Skvernelis podryfował w inną stronę. Tym niemniej wówczas jego rząd prowadził inną politykę niż jego poprzednicy — dodaje Šarūnas Liekis. ■

Fot. Josvydas Elinskas, ELTA

MRF MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

eprasa.pl 787e6aaa20

Litwa chce uderzyć w dłużników alimentacyjnych. Utrata prawa jazdy skuteczniejsza niż więzienie?

Honorata Adamowicz

Prawie połowa mieszkańców Litwy (40 proc.) poparłaby przyznanie sądom prawa do odbierania prawa jazdy rodzicom, którzy nie płacą alimentów na dzieci — wynika z sondażu przeprowadzonego na zlecenie LRT.

Autor projektu zmian ustawowych, socjaldemokrata Darius Razmislevičius, w rozmowie z „Kurierem Wileńskim" mówi, że liczba rodziców uchylających się od płacenia alimentów rośnie, a wraz z nią lawinowo zwiększają się długi wobec dzieci i państwa. Dotychczasowe narzędzia okazują się nieskuteczne, dlatego litewscy politycy proponują radykalniejsze rozwiązania. Jednym z nich jest odbieranie prawa jazdy osobom, które nie wywiązują się z obowiązku utrzymania własnych dzieci.

„Potrzebujemy rozwiązań, które przyniosą realne efekty i będą odczuwalne dla osób świadomie unikających płacenia alimentów" — przekonuje socjaldemokrata Razmislevičius **Fot. Julius Kalinskas, ELTA**

OBECNE SANKCJE NIE DZIAŁAJĄ

— Widzimy wyraźnie, że obecnie obowiązujące środki nie spełniają swojej funkcji. Mimo istniejących przepisów liczba osób uchylających się od płacenia alimentów nie maleje, lecz systematycznie rośnie. Wraz z nią zwiększa się również zadłużenie — zarówno wobec dzieci, które nie otrzymują należnego wsparcia finansowego, jak i wobec państwa, które coraz częściej musi przejmować na siebie obowiązek zapewnienia im środków do życia. To pokazuje, że dotychczasowe rozwiązania nie przynoszą oczekiwanych rezultatów. Nie możemy dłużej udawać, że problem sam się rozwiąże. Potrzebne są skuteczne narzędzia, które rzeczywiście zmotywują dłużników do wywiązywania się z obowiązków wobec własnych dzieci. Prawo powinno działać w praktyce, a nie jedynie istnieć w zapisach ustaw. Dlatego potrzebujemy rozwiązań, które przyniosą realne efekty i będą odczuwalne dla osób świadomie unikających płacenia alimentów, a nie kolejnych przepisów, które pozostaną martwą literą prawa — przekonuje socjaldemokrata Darius Razmislevičius, autor projektu zmian ustawowych.

Jak podkreśla polityk, nawet groźba odpowiedzialności karnej, włącznie z karą pozbawienia wolności, nie skłania wielu rodziców do regulowania należności alimentacyjnych. Dlatego proponuje zastosowanie sankcji, które mogłyby być dla nich bardziej dotkliwe.

— Osoby uchylające się od płacenia alimentów często tłumaczą swoją sytuację brakiem pracy, niewystarczającymi dochodami lub problemami finansowymi, które — jak twierdzą — uniemożliwiają im regularne wspieranie własnych dzieci. Jeśli jednak rzeczywiście nie są w stanie wywiązywać się z podstawowego obowiązku, jakim jest zapewnienie dziecku środków na utrzymanie, to trudno uzasadnić, dlaczego miałyby bez ograniczeń korzystać z określonych przywilejów, takich jak posiadanie prawa jazdy. Nie mówimy tutaj o karaniu dla samej zasady, lecz o jasnym wskazaniu hierarchii wartości. W pierwszej kolejności rodzic powinien zadbać o potrzeby swojego dziecka, jego wyżywienie, ubranie, edukację czy bezpieczeństwo. Dopiero później można mówić o korzystaniu z dodatkowych uprawnień i przywilejów. Nie może być tak, że ktoś znajduje środki na własne potrzeby, hobby czy codzienne wydatki, a jednocześnie uchyla się od obowiązku utrzymywania dziecka — mówi Razmislevičius.

„PRAWO JAZDY WAŻNIEJSZE NIŻ WIZJA WIĘZIENIA"

Zdaniem naszego rozmówcy właśnie utrata prawa jazdy może okazać się skuteczniejsza niż sankcje przewidziane przez Kodeks karny.

— W krajach, które stosują takie rozwiązania, przyniosły one efekty. Z publicznych dyskusji wynika wręcz, że niektórzy bardziej obawiają się utraty prawa jazdy niż więzienia. Można odnieść wrażenie, że dla części osób możliwość prowadzenia samochodu jest ważniejsza niż perspektywa odbycia nawet dwuletniej kary za niepłacenie alimentów — ocenia Razmislevičius.

Polityk zwraca również uwagę na problemy samotnych rodziców, którzy próbują dochodzić należnych dzieciom świadczeń. Jego zdaniem obecny system przerzuca zbyt dużą odpowiedzialność na osoby pozostawione same z dziećmi.

9.>>

eprasa.pl 787e6aaa20

8.>>

— Aby skutecznie dochodzić swoich praw, trzeba mieć wiedzę prawniczą, odwagę, by wejść na drogę sądową, a także środki finansowe. Dla wielu samotnych matek, które liczą każdy eurocent i jednocześnie utrzymują dzieci, są to bariery trudne do pokonania. Nawet przygotowanie odpowiednich dokumentów do sądu może oznaczać znaczące wydatki — podkreśla rozmówca.

Według zwolenników zmian nowe sankcje mają przede wszystkim zmusić dłużników alimentacyjnych do wywiązywania się z podstawowego obowiązku wobec własnych dzieci. Krytycy ostrzegają jednak, że odebranie prawa jazdy może niektórym osobom jeszcze bardziej utrudnić podjęcie pracy i spłatę zaległości.

Debata na Litwie nabiera tempa, a proponowane rozwiązania budzą coraz większe emocje. Jedno jest jednak pewne — problem niepłaconych alimentów przestał być wyłącznie sprawą rodzin. Coraz częściej staje się również problemem państwa, które musi zastępować nieodpowiedzialnych rodziców w finansowaniu potrzeb dzieci.

MIESZKAŃCY LITWY POPIERAJĄ ZAOSTRZENIE SANKCJI

Według badania, trzech na dziesięciu respondentów (30 proc.) popierałoby także możliwość odebrania takim rodzicom pozwolenia na posiadanie broni, a 28 proc. ankietowanych opowiedziało się za odebraniem im uprawnień do polowania.

Jednocześnie niemal jedna czwarta badanych (23 proc.) poparłaby odebranie prawa do wędkowania.

Co trzeci mieszkaniec Litwy (34 proc.) nie popiera żadnej z proponowanych form zaostrzenia kar dla rodziców uchylających się od płacenia alimentów. Nieco ponad jedna dziesiąta respondentów (13 proc.) nie miała w tej sprawie zdania.

Z sondażu wynika również, że propozycję odbierania prawa jazdy popiera 47 proc. kobiet i 31 proc. mężczyzn. Z kolei mężczyźni częściej niż kobiety (odpowiednio 41 proc. i 29 proc.) deklarują sprzeciw wobec wszystkich proponowanych zaostrzeń kar.

188 MLN EURO DŁUGUWOBEC PAŃSTWA

W Sejmie procedowane są propozycje wprowadzenia dodatkowych środków wobec rodziców unikających płacenia alimentów. Zakładają one pozbawienie ich prawa do prowadzenia samochodów i łodzi, polowania, nabywania i posiadania broni myśliwskiej oraz uzyskiwania zezwoleń na amatorski połów ryb.

W związku z procedowanymi w Sejmie propozycjami dodatkowych sankcji, przedstawicielka Sodry poinformowała, że ponad 31 tys. osób, które stały się dłużnikami Sodry w okresie wypłacania przez państwo świadczeń alimentacyjnych, jest obecnie winnych państwu 188 mln euro.

„Niewypłacalni rodzice, którzy nie przekazują alimentów za pośrednictwem komornika, w czasie, gdy państwo płaci je za nich, stają się dłużnikami Sodry. Obecnie ich zadłużenie wobec państwa wynosi 188 mln euro, a liczba dłużników sięga 31 tys. osób" — powiedziała w poniedziałek w radiu LRT Skirmantė Ramoškaitė.

Dodała, że świadczenie alimentacyjne jest formą tymczasowej pomocy państwa dla rodziców lub opiekunów, którzy nie otrzymują zasądzonych alimentów. Ma ono zapewnić dziecku przynajmniej podstawowe bezpieczeństwo finansowe.

Zdaniem przedstawicielki Sodry środki zwiększające odpowiedzialność rodziców niepłacących alimentów są potrzebne, ponieważ zadłużenie wobec państwa stale rośnie, a liczba dzieci pozostających bez wsparcia finansowego rodziców jest znaczna.

OKOŁO 100 TYSIĘCY POSZKODOWANYCH DZIECI

Członkini prezydium Litewskiej Izby Komorników, Asta Stanišauskaitė, poinformowała, że obecnie ponad 43 tys. osób nie płaci alimentów, przez co około 100 tys. dzieci nie otrzymuje należnego utrzymania na czas.

Według niej, alimentów najczęściej nie płacą mężczyźni w wieku 35-50 lat, którzy nie wykazują oficjalnych dochodów lub otrzymują wynagrodzenie na zagraniczne konta.

— Panuje przekonanie, że po rozwodzie alimenty płaci się nie dziecku, lecz byłemu małżonkowi. Najczęściej jest to samotna matka wychowująca dzieci. Niestety takie myślenie nadal istnieje, ponieważ większość dłużników alimentacyjnych stanowią mężczyźni — wyjaśniła Asta Stanišauskaitė.

Jej zdaniem proponowane dodatkowe sankcje mogłyby uświadomić takim rodzicom, że polowanie czy wędkowanie z wykorzystaniem zasobów publicznych są w istocie formą rozrywki. Środki wydawane na te aktywności mogłyby być w pierwszej kolejności przeznaczane na potrzeby dzieci.

Jeżeli parlament przyjmie proponowane zmiany, nowe sankcje zaczną obowiązywać od 1 listopada. ■

Panuje przekonanie, że po rozwodzie alimenty płaci się nie dziecku, lecz byłemu małżonkowi **Fot. Marian Paluszkiewicz**

eprasa.pl 787e6aaa20

Sezon kąpielowy w pełni — eksperci apelują o ostrożność

Justyna Giedrojć

Od 1 czerwca w Wilnie oficjalnie rozpoczął się sezon kąpielowy.

— W tym sezonie nie odnotowano żadnych utonięć. Uratowaliśmy już cztery osoby, a 34 osobom udzieliliśmy podstawowej pomocy medycznej. W jednym przypadku wezwano pogotowie ratunkowe, a sześć razy policję z powodu naruszeń porządku publicznego — informuje „Kurier Wileński" Ernestas Alėjūnas, kierownik projektów nadzoru terytorialnego terytoriów w spółce samorządowej Grinda.

W Wilnie Grinda nadzoruje 15 plaż. Na wszystkich codziennie w godzinach od 8:00 do 20:00 dyżurują ratownicy, a w szczególnie upalne dni dyżury są przedłużane do godz. 22:00.

SZCZEGÓLNEJ UWAGI WYMAGA BEZPIECZEŃSTWO DZIECI

— Najczęściej ratować trzeba osoby, które przeceniają swoje siły lub umiejętności pływackie — odpływają zbyt daleko od brzegu, opadają z sił, dostają skurczów lub nagle doznają problemów zdrowotnych. Część incydentów związana jest ze spożywaniem alkoholu — osłabia on refleks, koordynację oraz zdolność właściwej oceny sytuacji. Z tego powodu na plażach nadzorowanych przez spółkę Grinda spożywanie alkoholu jest zabronione — wyjaśnia Ernestas Alėjūnas.

Rozmówca zauważa, że często zdarzają się również przypadki nieprzestrzegania zasad — kąpieli w miejscach niedozwolonych, skakania z pomostów lub ignorowania poleceń ratowników.

— Szczególnej uwagi wymaga bezpieczeństwo dzieci — niebezpieczne sytuacje pojawiają się wtedy, gdy dorośli choćby na chwilę tracą czujność, a dzieciom nad wodą to w zupełności wystarcza. Bezpieczeństwo na plażach jest wspólną sprawą wszystkich. Nasi ratownicy pełnią dyżury po to, aby pomagać zapobiegać nieszczęśliwym wypadkom i w razie potrzeby udzielać pomocy, jednak za własne bezpieczeństwo oraz bezpieczeństwo swoich dzieci w pierwszej kolejności odpowiadają sami wczasowicze — podkreśla Alėjūnas.

GWARANCJA WYSOKIEJ JAKOŚCI

Spółka Grinda w Wilnie zarządza ośmioma kąpieliskami nad jeziorami i siedmioma nad rzekami.

W tym sezonie letnim kąpieliska są czynne na jeziorem Balsys, na I i II plaży jeziora Balžio, na I i II plaży jeziora Tapelių, nad jeziorami Salotė, Gilužis, Dvarčionių. Czynne są także kąpieliska nad Wilią na Żyrmunach, w Wołokumpiach (I i II), w Parku Zakret. W Grzegorzewie i Wace Trockiej czynne są plaże nad Waką (Vokė), a w Nowej Wilejce nad Wilenką.

Na trzech plażach — nad jeziorem Balsys (Zielone Jeziora) oraz na I i II plaży w Wołokumpiach — powiewają Błękitne Flagi, międzynarodowy znak jakości, przyznawany tylko kąpieliskom spełniającym wysokie standardy.

Certyfikat przyznawany przez Fundację na rzecz Edukacji Ekologicznej (FEE) stanowi gwarancję wysokiej jakości wypoczynku. O wyróżnienie to mogą ubiegać się kąpieliska spełniające określone międzynarodowe standardy dotyczące czystości wody i plaży, bezpieczeństwa oraz dostępności odpowiedniej infrastruktury sanitarnej.

Błękitna Flaga przyznawana jest jedynie na jeden sezon, co oznacza, że każde kąpielisko musi co roku ponownie spełnić wszystkie wymagania, aby zachować to prestiżowe wyróżnienie. W przypadku niespełnienia kryteriów — na przykład pogorszenia jakości wody, braku ratowników lub wystąpienia innych poważnych incydentów — certyfikat może zostać cofnięty w trakcie sezonu.

BADANIA WODY I PIASKU

Na każdej nadzorowanej przez spółkę Grinda plaży regularnie prowadzone są badania wody i piasku. Spółka organizuje pracę ratowników oraz dba o całą niezbędną infrastrukturę — czyste kąpieliska, przebieralnie, toalety i strefy wypoczynku.

Każda z nich jest też dostosowana do różnych potrzeb ludzi: jedne lepiej nadają się do spokojnego wypoczynku na łonie natury, inne do aktywnego sportu lub opalania.

Na profilu Facebook Grinda regularnie publikuje najnowszą temperaturę wody w stołecznych zbiornikach wodnych. ■

TVP WILNO

W szczególnie upalne dni dyżury ratowników na kąpieliskach są przedłużane do godziny 22:00 **Fot. Marian Paluszkiewicz**

eprasa.pl 787e6aaa20

Litwa rozważa wprowadzenie powszechnego poboru do wojska

Justyna Giedrojć

Kandydujący na stanowisko szefa rządu lider socjaldemokratów Mindaugas Sinkevičius twierdzi, że na Litwie z czasem może zostać wprowadzony powszechny pobór do wojska. Polityk nie uważa jednak, by został on wprowadzony jeszcze w trakcie obecnej kadencji Sejmu.

Zgodnie z nowymi przepisami młodzi ludzie są wzywani do odbycia służby wojskowej zaraz po ukończeniu szkoły **Fot. Marian Paluszkiewicz**

„Prawdopodobnie dojdziemy do momentu, kiedy będzie to potrzebne. Powstaje tylko pytanie, kiedy i czy będziemy na to gotowi. To nie jest tylko decyzja polityczna, trzeba przygotować infrastrukturę, instruktorów (...). Kiedy będziemy gotowi, uważam, że będziemy musieli do tej kwestii wrócić. Jest prawdopodobne, że powszechny pobór na Litwie może się pojawić. Czy w trakcie tej kadencji — nie wiem, osobiście wątpię" — powiedział Mindaugas Sinkevičius.

Przewodniczący Litewskiej Partii Socjaldemokratycznej (LSDP) twierdzi, że widzi potrzebę takiej inicjatywy. Jego zdaniem każdy obywatel powinien przyczyniać się do zapewnienia bezpieczeństwa państwa.

„Powszechny pobór jest elementem składowym bezpieczeństwa kraju. (...) Każdy obywatel tego państwa powinien próbować przyczyniać się do większego bezpieczeństwa. Jeśli będziemy lepiej przygotowani, uważam, że będziemy żyli spokojniej. Agresor zobaczy, że jesteśmy lepiej przygotowani i może nigdy nie odważy się zaatakować" — zaznaczył polityk.

STWORZENIE WYSZKOLONEJ REZERWY

Minister ochrony kraju Robertas Kaunas zauważa, że idea powszechnego poboru nie jest nowa, a jej aktualność rośnie wraz ze zmieniającą się sytuacją geopolityczną.

— Przed podjęciem takich decyzji należy się odpowiednio przygotować i zapewnić naszym żołnierzom jak najlepsze warunki służby. Choć infrastruktura wojskowa na Litwie rozwija się najszybciej w historii, a projektowanie i budowa kompleksu wojskowego w Kairiai (rej. kłajpedzki) rozpoczną się w 2027 r., powszechny pobór wymagałby znacznie większych zdolności — większej liczby instruktorów, odpowiednich zasobów wojskowych oraz wystarczającej ilości uzbrojenia, aby każdego powołanego młodego człowieka można było właściwie wyposażyć i przeszkolić — komentuje dla „Kuriera Wileńskiego" Robertas Kaunas.

Minister podkreśla, że powszechny pobór to nie tylko dziewięć miesięcy służby.

— Prawdziwym efektem jest stworzenie wyszkolonej rezerwy, która w razie potrzeby mogłaby uzupełnić siły czynne. Po osiągnięciu pełnej zdolności operacyjnej narodowej dywizji potrzeba powszechnego poboru będzie jeszcze większa. W przypadku wprowadzenia powszechnego poboru konieczne byłoby również stworzenie odpowiednich warunków do szkolenia nie tylko piechoty wojsk lądowych, ale także specjalistów z zakresu IT, cyberbezpieczeństwa, logistyki, łączności, medycyny, obsługi dronów, obrony przeciwlotniczej oraz innych dziedzin. W ten sposób znacząco wzmocniono by zdolności bojowe Litewskich Sił Zbrojnych, stworzono efekt odstraszania oraz zapewniono bezpieczeństwo państwa — zaznacza szef resortu ochrony kraju.

NAUSĖDA POPIERA POMYSŁ

W związku z ponownym ożywieniem dyskusji na temat możliwości wprowadzenia na Litwie powszechnego poboru do wojska, prezydent kraju Gitanas Nausėda poparł taki pomysł. Prezydent oświadczył, że w związku z tworzeniem narodowej dywizji przejście Litwy do powszechnego poboru jest jedynie kwestią czasu. Jednocześnie przyznał, że obecnie brakuje na to odpowiednich zasobów.

W tym roku weszły w życie nowe przepisy obowiązkowej zasadniczej służby wojskowej, które mają zwiększyć liczbę poborowych. Zgodnie z nimi młodzi ludzie są wzywani do odbycia służby wojskowej zaraz po ukończeniu szkoły. W przeciwieństwie do wcześniejszych przepisów do służby będą powoływani mężczyźni w wieku 18-22 lat. Według poprzednich zasad wiek poboru wynosił 18-23 lata. ■

TVP WILNO

eprasa.pl 787e6aaa20

Program „Sąsiedztwa” odnowi nomen omen sąsiedztwa. Wilno bierze się za podwórka

Stołeczny samorząd bierze się za podwórka bloków. Zwiększono finansowanie tak, aby objąć wsparciem wszystkie zgłoszone inicjatywy. Miasto ujawniło, jaka kwota przypada na każdy metr kwadratowy przyblokowych podwórek.

Odnowiona przestrzeń między blokami to efekt inwestycji realizowanych przy udziale mieszkańców **Fot. Vilnius.lt**

O JEDNĄ TRZECIĄ WIĘCEJ NIŻ ZAKŁADANO

Samorząd miasta Wilna kontynuuje inwestycje w poprawę jakości przestrzeni mieszkalnej, realizując je we współpracy z mieszkańcami. Program „Sąsiedztwa” (lit. „Kaimynijų programa”), prowadzony wspólnie z instytucją publiczną „Odnówmy miasto” (lit. „Atnaujinkime miestą”), od kilku lat umożliwia wspólnotom mieszkaniowym aktywny udział w planowaniu i realizacji zmian na terenach otaczających bloki wielomieszkaniowe.

Łączna wartość przyznanego finansowania wyniesie prawie 9,5 mln euro, czyli o około jedną trzecią więcej niż zakładano na początku roku.

Program ma na celu modernizację podwórek, parkingów, chodników, oświetlenia, terenów zielonych oraz innych elementów infrastruktury istotnych dla mieszkańców. Jednym słowem — sprawić, że przestrzeń przy blokach będzie bardziej „do życia”. Zakres prac jest ustalany przez same wspólnoty, które wskazują najpilniejsze potrzeby swojej okolicy.

„Podwórka bloków w Wilnie przez długi czas należały do najbardziej zaniedbanych przestrzeni publicznych miasta, dlatego systematycznie inwestujemy w ich odnowę. W latach 2023-2025 uporządkowaliśmy ponad 250 podwórek, a znaczną ich część odnowiliśmy wspólnie ze społecznościami lokalnymi w ramach Programu »Sąsiedztwa«. Widzimy, że ten model działa — inicjatywy mieszkańców przekładają się na konkretne działania, dlatego nie tylko kontynuujemy program, ale także go wzmacniamy. W tym roku planujemy w jego ramach odnowić około 70 podwórek, a łącznie w ramach różnych programów miejskich uporządkujemy około 200 podwórek. Dokładamy wszelkich starań, aby środowisko mieszkaniowe było wygodniejsze, bezpieczniejsze i przytulniejsze dla każdego mieszkańca Wilna” — czytamy słowa stołecznego mera Valdasa Benkunskasa w komunikacie samorządowym.

DECYDUJĄ WSPÓLNOTY

W ramach programu to mieszkańcy wskazują, jakie inwestycje są potrzebne na ich osiedlach. Dzięki temu środki trafiają do miejsc, gdzie potrzeba zmian jest największa.

„Aktywność mieszkańców pokazuje, że program stał się ważnym narzędziem poprawy warunków życia w Wilnie. Obecnie w stolicy znajduje się ponad 1 200 dzielnic, a ich łączna powierzchnia przekracza 1 tys. hektarów, dlatego potencjał renowacji podwórek i przestrzeni publicznych pozostaje niezwykle duży” — twierdzi z kolei Ilja Karužis, kierownik Grupy ds. Infrastruktury Samorządu Miasta Wilna.

PROGRAM ROZWIJANY OD 2024 ROKU

W Wilnie za sąsiedztwo uznawany jest obszar obejmujący kilka lub więcej sąsiadujących ze sobą bloków wielomieszkaniowych oraz wspólną przestrzeń wokół nich. Mieszkańcy mogą sprawdzić granice swojej dzielnicy i w głosowaniu zdecydować o przystąpieniu do programu.

Na każdy metr kwadratowy niezabudowanej powierzchni przewidziano 70 euro dofinansowania.

Zmodernizowany program „Sąsiedztwa” jest realizowany od 2024 r. Jego celem jest aktywne włączanie wspólnot mieszkaniowych w proces tworzenia bardziej komfortowego, bezpiecznego i estetycznego środowiska zamieszkania, przy jednoczesnym kierowaniu miejskich inwestycji tam, gdzie mieszkańcy oczekują ich najbardziej. ■

Opr. J. B. na podst. Vilnius.lt

eprasa.pl 787e6aaa20

Powstanie styczniowe 1863: desant morski

O godz. 15:00, w dniu 14 czerwca 2026 r., na Mierzei Kurońskiej, w miejscowości Juodkrantė rozpoczęło się nietuzinkowe widowisko. Oto grupa śmiałków w dziewiętnastowiecznych strojach podpłynęła pod brytyjską flagą w okolice nadbrzeża. W tym czasie panie w okazałych sukniach z XIX w. wprowadzały publiczność w nastrój okresu powstania styczniowego 1863 r.

Po kilku okolicznościowych przemówieniach Romas Eidukevičius oraz Romuald Sadowski złożyli w hołdzie poległym wieniec, który finalnie spoczął na falach Bałtyku

Maria Sadowska z Klubu Historycznego „Rok1863.pl" zadeklamowała wiersz pt. „Ciężar wolności" a Daura Giedraitienė odczytała nazwiska poległych podczas desantu członków załogi. Spektakl otworzył pojedynczy wystrzał karabinowy z pokładu statku, na który odpowiedziała załoga mariny.

Pierwszym strzałem oddanym z nabrzeża oznajmiła załodze statku: „widzimy cię", a następnym zasygnalizowała pozwolenie do zejścia na brzeg. Część załogi, odgrywana przez członków Klubu Historycznego „Szlakiem Narbutta" pod dowództwem Wojciecha Prusaczyka zeszła ze statku na pokład szalupy i wiosłując dotarła do nabrzeża. Pozostała część załogi zacumowała przy marinie statek, który odgrywał w tym dniu rolę historycznej jednostki o nazwie „Emily". Cały oddział zszedł wówczas na brzeg.

Prowadzący uroczystość Vaidotas Valavičius z „Kauno pavieto Laisvieji šauliai" zakomenderował wciągnięcie trójpolowej flagi powstania styczniowego na maszt, co odbyło się przy wtórze doniosłej muzyki i salutu szablami w wykonaniu polskich i litewskich rekonstruktorów. Po kilku okolicznościowych przemówieniach Romas Eidukevičius oraz Romuald Sadowski złożyli w hołdzie poległym wieniec, który finalnie spoczął na falach Bałtyku. Na wieńcu widnieją flagi czterech państw: Francji, Włoch, Szwajcarii oraz Polski.

Podczas historycznego desantu morskiego generała Teofila Łapińskiego w czerwcu 1863 r. utonęło ponad dwudziestu śmiałków pochodzących z tych właśnie nacji. Ich nazwiska są wyryte na pamiątkowym knechcie ustawionym w 2024 r. na molo w Juodkrantė, a wyłowione później ciała zostały pogrzebane w nieoznakowanym miejscu na lokalnym cmentarzu.

Ten szczególny sposób przedstawienia historii zbiegł się w czasie ze 140. rocznicą śmierci generała Teofila Łapińskiego. Jego realizacja była możliwa dzięki współpracy rekonstruktorów litewskich i polskich przy dużym wsparciu samorządu miasta Neringa z merem Dariusem Jasaitisem na czele oraz wojska litewskiego. Szczególnie miłym dla nas akcentem była obecność wśród publiczności nauczycieli i uczniów z Polskiej Szkoły Podstawowej im. Andrzeja Stelmachowskiego w Starych Trokach. Po raz kolejny udało nam się zrealizować nieszablonową lekcję historii. Historii, która łączy dzieje Polaków i Litwinów. ■

Romuald Sadowski
Fot. FB, Klub Historyczny „Szlakiem Narbutta"

Ten szczególny sposób przedstawienia historii zbiegł się w czasie ze 140. rocznicą śmierci generała Teofila Łapińskiego

eprasa.pl 787e6aaa20

„Samochody pocałowali się” czyli słownictwo motoryzacyjne w języku młodzieży z Wileńszczyzny

Od 1 stycznia 2026 r. „Regitra” umożliwia zdawanie egzaminu teoretycznego na prawo jazdy w pełni w języku polskim. Fakt ten mnie zaciekawił, więc zbadałam, co myśli o tym polska młodzież mieszkająca na Litwie.

CZEGO OBAWIA SIĘ POLSKA MŁODZIEŻ

Zapytałam 20 osób o możliwość zdawania egzaminu w języku polskim. Okazało się, że młodzież w wieku 18-21 lat nie chciałaby zdawać egzaminu teoretycznego na prawo jazdy w języku polskim. Negatywna odpowiedź była dla mnie zaskoczeniem, dlatego zapytałam o przyczynę takiego wyboru. Pytani koledzy wyrażali wątpliwości, czy pytania egzaminacyjne będą dokładnie przetłumaczone przez eksperta, a nie jedynie za pomocą tłumacza Google.

Zwracali również uwagę na to, że polska terminologia jest inna i nie widzą potrzeby dodatkowego uczenia się terminów. Kolejnym argumentem był brak odpowiednio przetłumaczonej książki do nauki zasad ruchu drogowego dla Polaków zdających egzamin na terenie Litwy, uwzględniającej obowiązujące przepisy ruchu drogowego na Litwie. Młodzi sądzą, że poziom ich znajomości języka litewskiego jest wystarczający i w tym zakresie egzamin nie stanowi dla nich trudności.

ZAPOŻYCZENIA I KALKI JĘZYKOWE

W ramach badania przygotowałam ankietę zawierającą pytania zamknięte oraz otwarte dotyczące używanego słownictwa motoryzacyjnego. W materiale zebranym ustnie od 20 przedstawicieli młodzieży polskiej mieszkającej na Wileńszczyźnie w wieku 18-21 lat znalazło się sporo zapożyczeń. Badania były anonimowe, co pozwoliło uzyskać szczere odpowiedzi na pytania. Wywiady zawierały sytuacje, które prosiłam szczegółowo opisać, np. opisz sytuację drogową, w której ostatnio uczestniczyłeś(aś); opisz miejsce parkingu, przystanku autobusowego; wymień znaki drogowe; opisz nazwy części samochodu; opisz jakie funkcje możesz wykonać na miejscu pasażera i kierowcy.

W zebranym materiale pojawiły się zapożyczenia właściwe, czyli wyrazy przejęte z innych języków, które zachowują obcą formę i tylko częściowo są dostosowane do polszczyzny. Takiego typu przykładów z wywiadów zebrałam dwadzieścia siedem: „kapot” zam. maska; „bacziok” zam. zbiornik; „rul” zam. kierownica; „karobka peredacz” zam. skrzynia biegów; „tormoz” zam. hamulec; „binzekałonka” zam. stacja benzynowa; „astanowka” zam. przystanek; „switafor” zam. sygnalizator świetlny.

W wypowiedziach pojawiły się kalki językowe, które kopiują budowę wyrażeń z języka obcego. Takiego typu przykładów z wywiadów zebrałam siedemnaście. Przykłady: „czekać autobusu” — czekać na autobus; „jechać na autobusie” — jechać autobusem; „z tyłu maszyny” — z tyłu samochodu; „zmieniać masło” — wymieniać olej; „obgonić” — wyprzedzić.

W materiale występują kalki semantyczne wyrażeń, których forma jest poprawna, ale błędne znaczenie. Materiał badawczy obejmuje osiem przykładów tego typu zjawisk. Przykłady: „samochody pocałowali się” lub „oni stuknęli się” — samochody zderzyły się ; „numer maszyny” — numer rejestracyjny samochodu; „jechać po prawach” — zgodnie z przepisami; „pojechał na czerwony” — przejechał na czerwonym.

52 JEDNOSTKI LEKSYKALNE

Zebrano łącznie 52 jednostki leksykalne. Wśród nich zidentyfikowano 27 zapożyczeń oraz 25 kalk semantycznych i strukturalnych. Na podstawie przeprowadzonej analizy można stwierdzić, że w zebranym materiale dominuje wpływ języka rosyjskiego, który stanowił najczęstsze źródło zapożyczeń i kalk strukturalnych. Wskazuje to na jego nadal wyraźną obecność w badanym obszarze leksykalnym. Zauważalny jest również wpływ języka litewskiego, jednak występuje on w znacznie mniejszym zakresie. W analizie odnotowano także częste zjawisko interferencji językowej, czyli wzajemnego przenikania się elementów różnych języków.

Odpowiedź na możliwość zdawania egzaminu w języku polskim byłaby bardziej pozytywna, gdyby młodzież umiała się posługiwać terminologia polską. Warto upowszechniać poprawne nazwy części samochodów, znaków drogowych oraz różnych zachowań podczas jazdy, by nie słyszeć ciągle tych samych zapożyczeń z rosyjskiego. ■

Ewa Zakrzewska
Studentka polonistyki
na Uniwersytecie Wileńskim

Od stycznia na Litwie istnieje możliwość zdawanie egzaminu na prawo jazdy w języku polskim **Fot. Dainius Labutis, ELTA**

eprasa.pl 787e6aaa20

Na Lipówce szykuje się nowy skwer i nęci atrakcjami. Wiemy, kto wystąpi

Rossa jako dzielnica ma otrzymać lifting. Jak twierdzi miasto, miejsce nieopodal dworca ma być „czymś więcej, niż kolejnym miejskim skwerem". Na dzień otwarcia, zbliżający się niechybnie, zapowiedziano atrakcje i występy dwóch zespołów.

DAWNY TEREN TRANZYTOWY ZYSKAŁ NOWE FUNKCJE

Skwer Pelesy (lit. Pelesos, nazwa pochodzi od wsi Pelesa, dziś na Białorusi) powstał w pobliżu dworca kolejowego, na obszarze, który wcześniej pełnił głównie funkcję ciągu komunikacyjnego. Zmodernizowana przestrzeń między ulicami Pelesos i Liepkalnio ma służyć mieszkańcom jako miejsce odpoczynku, aktywnego spędzania czasu oraz organizacji wydarzeń sąsiedzkich. Ma, bo jeszcze nie została oddana do użytku.

„W Wilnie konsekwentnie odnawiamy przestrzenie publiczne, aby stały się nie tylko bardziej atrakcyjne, ale i tętniące życiem — dostosowane do codziennego życia mieszkańców miasta. Skwer Pelesy jest doskonałym przykładem tego, jak miejsce, które wcześniej było tylko przejściem, może przekształcić się w przytulną i nowoczesną przestrzeń dla społeczności" — zapewnia mera Wilna Valdas Benkunskas.

Podczas realizacji inwestycji zachowano naturalne ukształtowanie terenu oraz dostosowano projekt do istniejących warunków krajobrazowych.

Na terenie skweru wytyczono nowe ścieżki oraz zainstalowano oświetlone schody, które mają poprawić dostępność i bezpieczeństwo. Powstały również dwa place zabaw dla dzieci, punkt widokowy oraz strefa sportowa wyposażona w urządzenia do ćwiczeń i boisko do koszykówki. Przestrzeń ma też być gotowa przyjąć wydarzenia plenerowe, jak koncerty czy pikniki. Jest punkt z wodą pitną i toaleta publiczna.

Dla osób poszukujących spokojniejszego wypoczynku przygotowano strefy relaksu z ławkami, leżakami oraz miejscami piknikowymi.

Choć od skweru Pelesy oddziela nas jeszcze barierka, to za nią już widać zmiany. Szczególnie widoczne dla tych, którzy pamiętają „stare" oblicze tej okolicy... **Fot. Janina Jarosz**

ŻADNEMU DRZEWU LIŚĆ Z KORONY NIE SPADNIE

Jednym z głównych założeń projektu było zachowanie naturalnego charakteru miejsca i ochrona roślinności. Prace projektowe i budowlane prowadzono z uwzględnieniem dojrzałych drzew oraz ukształtowanych wcześniej tras ruchu pieszych.

W skwerze zastosowano również rozwiązania służące do zbierania i retencjonowania wody deszczowej. Powstał ogród deszczowy, który ma wspierać gospodarowanie wodami opadowymi oraz poprawiać lokalny mikroklimat.

Przestrzeń została uzupełniona o nowe nasadzenia drzew, krzewów i roślin wieloletnich.

ŚWIĘTO ROSSY NA ŚWIĘTO ROSY

Uroczyste otwarcie skweru Pelesy odbędzie się 29 czerwca o godz. 18:00. Organizatorzy podkreślają, że wybór miejsca i terminu nie jest przypadkowy.

Nazwa dzielnicy Rossa zbiega się z nazwą jednego z głównych litewskich świąt letnich, Święta Rosy. Zatem mieszkańcy będą mieli jednocześnie święto Rossy i Święto Rosy. Właśnie do tego nawiązania odwołuje się program inauguracji.

Wydarzenie ma mieć charakter rodzinnego pikniku i sąsiedzkiego święta. Na uczestników czekać będą liczne atrakcje związane z lokalną kulturą, tradycją i aktywnym wypoczynkiem. W programie przewidziano między innymi zajęcia poświęcone poznawaniu roślin, degustacje chleba, miodu i serów, a także sportowe sztafety i aktywności dla najmłodszych.

Wieczorem na scenie wystąpią zespoły „Kitava" oraz „Ratilai". ■

Opr. J.B. na podst. Vilnius.lt

eprasa.pl 787e6aaa20

Setne urodziny Konwickiego. Z niejednego pieca jadł chleb, najbardziej tęsknił za wileńskim

Nowe zasady pisowni obowiązujące od początku 2026 r. utrudniają dosadne wyróżnienie Konwickiego. Chciałoby się napisać „Wilnianin przez duże »W«", ale już teraz musimy tak zapisywać wszystkich Wilnian. Więc napiszmy: „Wileński przez duże »W«".

Apolinary Klonowski

W poniedziałek 22 czerwca 2026 r. minęło sto lat od urodzin Tadeusza Konwickiego — jednego z najważniejszych powojennych prozaików, a zarazem wybitnego scenarzysty i reżysera. Choć twórca ten zasługuje na pełnoprawny panegiryk — uwaga ludzka jak i papier są nośnikami oszczędnymi. Dlatego też skupimy się przede wszystkim na relacji pisarza z jego utraconą ojczyzną, Wileńszczyzną — gdyż do niej urodzony w Nowej Wilejce twórca przez całe życie wracał pamięcią i za nią tęsknił.

Wilno i Wileńszczyzna żłobiło całą twórczość Konwickiego. Co sam twórca z chęcią i przy wielu okazjach podkreślał.

„Wszystkie moje książki są przepełnione Wilnem, że w kółko i stale piszę o Wilnie, że właściwie piszę całe życie jedną i tę samą książkę, powieść z jednakową za każdym razem treścią, fabułą, z tymi samymi bohaterami, a nawet nie wysilam się przy opisach przyrody. Walę te same już od dwudziestu lat" — pisał w 1986 r. Przy tej samej okazji zarzucał czytelnikom brak uważności. Opowiadał, jak niektórzy twierdzili, że przeczytali większość jego książek, po czym byli zaskoczeni jego wileńskim rodowodem, jakby to była jakaś wiedza tajemna.

Tadeusz Konwicki jest bardzo wileński. Dobrze by było, gdyby Wilnianie o tym wiedzieli **Fot. Marian Paluszkiewicz**

„PODEJRZLIWY LITWIN"

Konwickiego nieraz nazywano „sumieniem XX wieku". Sam wielokrotnie rewidował swoje własne poglądy i pracował w wielu środowiskach. W czasach po upadku komunizmu mówił też o sztuce w „nowych czasach".

„Ja jestem trochę podejrzliwy Litwin, przygotowany w życiu na wszystko. Staram się nie ulegać nieuzasadnionemu optymizmowi. Widzimy dookoła, że książki umierają razem z autorami. Myślę, że wtedy, gdy powiedziałem, że moje książki umrą razem ze mną, troszkę jeszcze byłem optymistą. Dziś czasem myślę, że może się zdarzyć, że umrą, kiedy będę się jeszcze tułał po tym świecie. Cywilizacja stworzyła gigantyczną podaż sztuki. Po co ludzie mają czytać, skoro obecnie wszyscy świetnie piszą" — mówił w wywiadzie w 2005 r. dla Katarzyny Jankowskiej.

„KRYTYK POLSKIEJ, A MOŻE LUDZKIEJ, MEGALOMANII"

Tadeusz Konwicki pozostaje, a może wręcz staje się jeszcze bardziej aktualny, w trudnej i niejasnej rzeczywistości międzynarodowej.

„Jestem przekonany, że powrót do twórczości Konwickiego może pomóc lepiej zrozumieć otaczającą nas rzeczywistość. Nie dlatego, że znajdziemy w niej gotowe odpowiedzi, lecz dlatego, że uczy ona życia pośród niepewności, sprzeczności i historycznych zawirowań. A to umiejętność szczególnie cenna w naszych czasach. Konwicki pozostaje również wielkim ironistą i bezlitosnym krytykiem polskiej – a może po prostu ludzkiej – megalomanii" — pisał niedawno dziennikarz „Kuriera Wileńskiego" Antoni Radczenko w komentarzu „Konwicki na nasze czasy".

Czy samo Wilno o Konwickim pamięta? Stara się i chce pamiętać bardziej. W Kolonii Wileńskiej, w której pisarz się wychował, w dniu 7 stycznia 2025 r., w dziesiątą rocznicę jego śmierci, na drewnianym domu przy ul. Dolnej (lit. Žemoji) 22 zawisła dwujęzyczna tablica pamiątkowa — zielona, z portretem twórcy.

Widnieje na niej napis po litewsku i po polsku: „W tym domu mieszkał Tadeusz Konwicki (1926–2015) — polski prozaik, scenarzysta i reżyser, odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu »Za Zasługi dla Litwy«".

17.>>

eprasa.pl 787e6aaa20

16.>>

Inicjatywę podjęła wspólnota mieszkańców Kolonii Wileńskiej, a projekt zaakceptowała córka pisarza, Maria Konwicka.

Warto zaznaczyć, że starania na rzecz odsłonięcia tablicy w ramach tejże wspólnoty mieszkańców podejmowali Litwini, w tym przewodnik Vytautas Jakelaitis, który żartował w rozmowie z „Kurierem Wileńskim", że „żeby być dobrym nacjonalistą, trzeba wiedzieć o swoich sąsiadach i o korzeniach, o tym miejscu, w którym żyjesz", zaznaczając nierozerwalność historii polskiej i litewskiej.

Stowarzyszenie Kolonii Wileńskiej wystąpiło też o nadanie jego imienia schodom w dzielnicy — w Wilnie istnieją już Schody Czesława Miłosza, należnym zatem by było, aby Konwicki również miał swoje schody. Setną rocznicę uczczono w Kolonii spacerem śladami pisarza, a jesienią jego filmy przypomni festiwal kina polskiego w Wilnie.

Imię Konwickiego nosi także polskie gimnazjum w Bujwidzach — miasteczku, które wspomniał opisał w powieści „Bohiń".

BIOGRAM KONWICKIEGO

Konwicki urodził się 22 czerwca 1926 r. w Nowej Wilejce, wschodniej dzielnicy Wilna, jako syn Michała i Jadwigi z domu Kieżun. Ojca, zmarłego, gdy chłopiec miał trzy i pół roku, prawie nie pamiętał. od szóstego roku życia mieszkał w Kolonii Wileńskiej, u krewnych Blinstrubów. Od 1938 r. uczył się w wileńskim Gimnazjum im. Zygmunta Augusta — tej samej szkole, którą ukończyli późniejsi nobliści Czesław Miłosz i Andrew Schally.

W 1944 r. zdał konspiracyjną maturę. W latach 1944–45 walczył w szeregach VIII Oszmiańskiej Brygady Armii Krajowej — brał udział w akcji „Burza", a później w partyzantce antybolszewickiej. Po rozwiązaniu oddziału przedostał się przez nowe granice do Polski, gdzie pozostał już na stałe.

Zadebiutował powieścią „Rojsty", zatrzymaną przez cenzurę w 1948 r. i wydaną dopiero w 1956. Warto przypomnieć, że „rojsty" to słowo z gwary wileńskiej, pochodzące z języka litewskiego od słowa „raistas", czyli „bagno".

Później powstały dzieła, które weszły do kanonu literatury: „Sennik współczesny" (1963), a w drugim obiegu „Kompleks polski" (1977) i „Mała apokalipsa" (1979) — jego najgłośniejsza powieść.

Bohaterami jego książek bywają wywodzący się z Kresów inteligenci z AK, naznaczeni utratą małej ojczyzny — tak jak on sam.

Był też wybitnym filmowcem. Jako reżyser zadebiutował „Ostatnim dniem lata" (1958) — nagrodzonym w Wenecji i uznanym za prekursorski wobec francuskiej Nowej Fali. Wyreżyserował m.in. „Salto", „Dolinę Issy" według Czesława Miłosza i „Lawę" — adaptację „Dziadów". Pisał także scenariusze dla Jerzego Kawalerowicza („Matka Joanna od Aniołów", „Faraon"), a przez dwanaście lat kierował literacko Zespołem Filmowym „Kadr".

„BIOGRAM" KOTA WAŃKI

Osobnym bohaterem był kot Iwan (nazywanego też Wańką). Opisywał, że kot wszedł do rodziny przypadkiem, podrzucony. Już pierwszego dnia myśleli, że kot zginął. Jednak okazało się, że spał pod kołdrą nie zwracając uwagi na to, że wszyscy go szukają i za nim płaczą. Konwicki opisywał, że kot bił domowników na korytarzu, z czego samego Tadeusza „jak bokser", chowając pazury. Po „Kalendarzu i klepsydrze" (1976) zyskał takie rzesze wielbicieli, że w stanie wojennym, gdy Konwiccy biedowali, z całego świata napływały do nich paczki z kocim jedzeniem, o czym opowiada córka pisarza, Maria Konwicka.

Sam pisarz nie czytał swoich książek po wydaniu i nie oglądał swoich filmów po premierze, jak mówił „Rzeczpospolitej" w 2005 r.

„Tak, przychodziłem na premiery, grzecznie się kłaniałem i jak tylko gasło światło, uciekałem. To wynika z pewnych moich cech charakteru, z wychowania wileńskiego, w którym asceza, powściągliwość i rodzaj honoru były obowiązujące. Toteż za bardzo nie wiem, czy tom z okładką zapowiadającą moją książkę to naprawdę moja książka" — wyjaśniał w wywiadzie dla „Rzeczpospolitej" w 2005 r.

Tadeusz Konwicki zmarł 7 stycznia 2015 r. w Warszawie. Setną rocznicę jego urodzin uczcił uchwałą Sejm RP. ■

***

Na podstawie: twórczość Tadeusza Konwickiego, „KW", „Rzeczpospolita", inf.wł., „Polityka", mat. pras., Sejm RP, NAC

„Domek Konwickiego" stoi w malowniczej Kolonii Wileńskiej
Fot. Marian Paluszkiewicz

eprasa.pl 787e6aaa20

Rej. solecznicki włączył się w ogólnolitewski Tydzień Opieki nad Dziećmi

Na Litwie rozpoczął się Tydzień Opieki nad Dziećmi. Popularyzują go „nieistniejące rzeźby" na Moście Zielonym w Wilnie. W akcję uświadamiania włączył się również dom opieki w rejonie solecznickim.

W dniach 22–28 czerwca na Litwie odbywa się 7. edycja corocznego Tygodnia Opieki nad Dziećmi. W ramach inicjatywy we wszystkich samorządach organizowane są festyny, spotkania, marsze, warsztaty oraz inne wydarzenia.

Równolegle rozpoczyna się ogólnokrajowa kampania społeczna „Nie ma idealnych dzieci, ale są takie, które potrzebują was". Ma zwalczać stereotypy dotyczące dzieci objętych pieczą zastępczą oraz zachęcać większą liczbę osób do rozważenia możliwości zostania opiekunem.

TRZY GŁÓWNE PROBLEMY

Tegoroczne hasło kampanii ma zwrócić uwagę na fakt, że dzieci trafiające do pieczy zastępczej są często oceniane przez pryzmat doświadczeń, których same nie wybrały. Specjaliści podkreślają, że ich zachowania bywają skutkiem przeżytych trudności, a najważniejszym elementem wsparcia pozostaje obecność odpowiedzialnego i wyrozumiałego dorosłego.

Jak podkreślają przedstawiciele Centrum Opieki przy Centrum Dobrobytu Rodziny i Dziecka w rejonie solecznickim, jednym z największych wyzwań pozostaje zapewnienie opieki grupom rodzeństwa. Chodzi o to, by dzieci nie były rozdzielane i mogły dorastać razem, zachowując istniejące więzi rodzinne.

Drugim problemem jest niewielkie zainteresowanie opieką nad starszymi dziećmi i nastolatkami. Potencjalni opiekunowie częściej myślą o przyjęciu niemowląt lub małych dzieci, podczas gdy starsi podopieczni również potrzebują stabilności, poczucia bezpieczeństwa oraz wsparcia w odbudowywaniu zaufania do dorosłych.

Specjaliści zwracają również uwagę na utrzymujące się w społeczeństwie stereotypy dotyczące dzieci objętych pieczą zastępczą. Doświadczenia opiekunów pokazują jednak, że każde dziecko ma potencjał do rozwoju, jeśli otrzyma odpowiednie wsparcie i zrozumienie.

LOKALNE WYDARZENIA DLA MIESZKAŃCÓW

W ramach Tygodnia Opieki nad Dziećmi w rejonie solecznickim odbywają się dni otwarte i spotkania rodzin zastępczych. Podczas uroczystości „Świętujmy dzieciństwo razem" posadzono drzewo wspólnoty i odsłonięto rzeźbę „Dla doskonałych dzieci". Cykl wydarzeń zakończy 5 lipca Msza św. w intencji rodziców zastępczych i dzieci w kościele św. Piotra Apostoła w Solecznikach.

MIŁOŚCI POTRZEBUJE PONAD PIĘĆ TYSIĘCY DZIECI

Według danych z maja 2026 r. na Litwie w środowisku rodzinnym wychowuje się 4 633 dzieci, natomiast w placówkach opiekuńczych przebywa 938 dzieci. W kraju działa 255 opiekunów doraźnych, 57 stałych opiekunów, 56 rodzin zastępczych oraz 3 070 rodzin wychowujących dzieci pozbawione opieki rodzicielskiej.

W rejonie solecznickim w środowisku rodzinnym wychowuje się 72 dzieci, a w placówkach opiekuńczych 22. Działają tam również trzej opiekunowie doraźni, jeden stały opiekun oraz 56 rodzin zastępczych.

W Wilnie na Zielonym Moście stanęły rzeźby „idealnych dzieci", aby popularyzować instytucję opiekunów. Ponieważ takie dzieci nie istnieją – to na cokołach stoją tylko resztki drewnianych pudeł, w których „rzeźby" były transportowane. „Rzeźby" oburzyły wielu mieszkańców, ale zazwyczaj tych, których temat wydarzenia nie dotyczy, bo mają szczęśliwe rodziny i przyszłość. Ale w internecie, jak to w internecie – rzadko jest cokolwiek pozytywnego. Zatem pozostaje mieć nadzieję, że akcja przyniesie poprawę losu najmłodszych. ■

Opr. J.B. na podst. salcininkai.lt

W akcję wpisuje się też letni festiwal promujący opiekuństwo „Dzieci są dziećmi"
Fot. Vaikai yra Vaikai. Šalčininkų rajonas, Facebook

eprasa.pl 787e6aaa20

„Rodzina — najcenniejszy skarb”. Święto rodziny w Sawiczunach

Rodzina to ciepłe i przytulne słowo. Mieści się w nim wszystko: kołysanka mamy, bezpieczeństwo silnych ramion taty, dziecięcy śmiech i mądrość dziadków. Rodzina to miejsce, w którym zaczyna się nasze życie, a miłość nigdy się nie kończy.

21 czerwca Centrum Kultury w Sawiczunach — filia Centrum Kultury w Rudominie — zaprosiło wszystkich na wyjątkowe święto rodziny, aby wspólnie spędzić czas i celebrować największy skarb, jakim jest właśnie rodzina.

Na przybyłych gości czekało popołudnie pełne wrażeń

POPOŁUDNIE PEŁNE WRAŻEŃ

Na przybyłych gości czekało popołudnie pełne wrażeń. Organizatorzy zadbali o to, aby wszystkim dopisywał dobry humor i by każdy czuł się częścią jednej wielkiej rodziny.

Publiczność miała okazję obejrzeć piękny koncert i wesoło się bawić z artystami. Na scenie tego dnia wystąpili wychowankowie przedszkola w Rukojniach, zespół taneczny Gimnazjum Stanisława Moniuszki w Kowalczukach, trio akordeonistów „Un Been Trio”, zespół wokalny „Lada” z Glinciszek, zespół wokalny „Brzózki” z Glinciszek, zespół wokalny „Wiosna” z Grygajć oraz saksofonista Stanisław Zajankowski. Kulminacją świątecznego koncertu był występ zespołu „Wiza” z Podbrodzia.

Podczas święta chętni mogli poczęstować się smaczną kaszą polową oraz skosztować waty cukrowej.

Nie zapomniano również o najmłodszych uczestnikach wydarzenia. Dzieci mogły wziąć udział w różnorodnych zabawach prowadzonych przez animatorów. Szczególną frajdę sprawiła zarówno maluchom, jak i dorosłym zabawa z armatką pianową.

WSZYSCY POCZULI SIĘ CZĘŚCIĄ WIELKIEJ RODZINY

Na święto do Sawiczun przybyli również dostojni goście: radna Samorządu Rejonu Wileńskiego Maria Rekść, radny Samorządu Rejonu Wileńskiego Stanisław Zajankowski oraz starosta gminy Rukojnie Anżela Stankiewicz i Henryk Subocz.

Było to niezwykle piękne święto, które przypomniało, jak ważne są rodzina, wspólnota i bycie razem. Wszystkim dopisywał dobry humor, a na twarzach nieustannie gościł szeroki uśmiech. Każdy mógł poczuć się częścią jednej wielkiej rodziny.

Organizatorem wydarzenia było Centrum Kultury w Sawiczunach — filia Centrum Kultury w Rudominie. ■

Inf. i fot. Centrum Kultury w Rudominie

Publiczność miała okazję obejrzeć piękny koncert i wesoło się bawić z artystami

eprasa.pl 787e6aaa20

Kompleks mesjasza — czym właściwie jest?

Kompleks mesjasza, nazywany także kompleksem zbawcy, nie jest oficjalną diagnozą psychiatryczną. Psychologowie opisują go raczej jako utrwalony sposób myślenia i funkcjonowania, w którym człowiek odczuwa silną potrzebę ratowania innych i przejmowania odpowiedzialności za ich problemy. Osoba z takim podejściem często wierzy, że powinna pomagać niezależnie od ceny, jaką sama za to płaci. Towarzyszy temu poczucie, że trzeba „naprawiać" sytuacje, rozwiązywać konflikty i chronić bliskich przed konsekwencjami ich decyzji. Choć intencje bywają szlachetne, granica między zdrowym wsparciem a przymusem ratowania innych może być bardzo cienka.

Jakie są objawy kompleksu mesjasza?

Najbardziej charakterystycznym objawem jest przekonanie, że trzeba być dla innych zawsze dostępnym i gotowym do działania. Osoby z kompleksem mesjasza często: stawiają potrzeby innych ponad własnymi, mają trudność z odmawianiem, czują się odpowiedzialne za cudze emocje i decyzje, próbują rozwiązywać problemy, nawet gdy nikt ich o to nie prosi, przejmują obowiązki innych osób, odczuwają dyskomfort lub poczucie winy, kiedy nie mogą komuś pomóc, zaniedbują własne potrzeby i odpoczynek, czerpią poczucie własnej wartości z bycia potrzebnym.
W relacjach partnerskich może to oznaczać nieustanne naprawianie problemów partnera. W rodzinie osoba z kompleksem mesjasza często przejmuje odpowiedzialność za dorosłe dzieci lub rodziców. Z kolei w pracy taka osoba wykonuje zadania za współpracowników, mimo własnego przeciążenia.

Str. przygotowała H.A. na podst. zwierciadlo.pl
Fot. Pixabay

Kryzys wieku średniego u kobiety

Często spłycamy kryzys wieku średniego i sprowadzamy go do „histerycznych prób zachowania młodości", ale jego istota leży znacznie głębiej.

Wydarzenia, które przypominają o przemijaniu, zmuszają do spojrzenia na własne życie z szerszej perspektywy **Fot. Pixabay**

To moment przewartościowania życia, konfrontacji z własnymi wyborami i pytania o to, czy żyjemy w zgodzie ze sobą. Po czym poznać, że doświadczasz tej transformacji?

Coraz częściej zadajesz sobie pytanie: „czy tego naprawdę chciałam od życia?". Nie chodzi o nagłe niezadowolenie z życia, ale o pojawienie się refleksji, która wcześniej była skutecznie zagłuszana codziennymi obowiązkami. Coraz częściej zastanawiasz się, czy decyzje podejmowane przez lata były rzeczywiście... twoje.

Sukcesy, które kiedyś dawały satysfakcję, teraz przestają cię cieszyć. Awans, podwyżka czy kolejne osiągnięcie zawodowe nie wywołują już takiej radości jak dawniej? Jednym z przejawów kryzysu wieku średniego u kobiety jest tzw. „paradoks osiągnięć". Polega on na tym, że cele, które kiedyś wydawały się niezwykle ważne, po osiągnięciu tracą swoją moc.

Odczuwasz silną potrzebę zmian, choć sama nie wiesz jeszcze jakich. Nagle zaczynasz fantazjować o przeprowadzce, zmianie pracy, podróży dookoła świata albo rozpoczęciu zupełnie nowego hobby? To przejaw kryzysu wieku średniego, który woła cię, byś znalazła w sercu dawną radość.

Coraz silniej odczuwasz upływ czasu. Śmierć rodzica, menopauza, wyprowadzka dzieci z domu czy pierwsze problemy zdrowotne mogą stać się punktami zwrotnymi. Sygnałem kryzysu wieku średniego jest moment, w którym dociera do ciebie, że nie będziesz żyć wiecznie. Wydarzenia, które przypominają o przemijaniu, zmuszają nas do spojrzenia na własne życie z szerszej perspektywy.

Przestajesz zachowywać się jak „grzeczna dziewczynka". Przez lata wiele kobiet funkcjonuje w roli osoby odpowiedzialnej za dobrostan wszystkich wokół. W wieku średnim wiele kobiet zaczyna po raz pierwszy stawiać granice. Odmawiają dodatkowych obowiązków. Przestają ratować wszystkich wokół. Mówią o swoich potrzebach. Otoczenie nie zawsze reaguje na to dobrze. Kobieta, która przez lata była dyspozycyjna, nagle może usłyszeć, że stała się egoistyczna. Tymczasem psychologicznie często jest to oznaka zdrowego zwrotu w życiu, a nie problemu. ■

eprasa.pl 787e6aaa20

Plener malarski dla artystów oraz nauczycieli plastyki z rejonu wileńskiego

Plenery malarskie dla nauczycieli plastyki i artystów to doskonała okazja do wymiany doświadczeń, doskonalenia warsztatu artystycznego oraz pracy twórczej na łonie natury, w inspirujących miejscach — lokalnych dworkach, zabytkowych parkach i malowniczych wsiach.

MALOWNICZE MIEJSCE

19 czerwca Centrum Kultury w Rudominie zaprosiło artystów oraz nauczycieli plastyki z rejonu wileńskiego do udziału w plenerze malarskim. Plener poprowadziła malarka Renata Utowka.

Tegoroczny plener malarski został zorganizowany przy dworze w Niemieżu, który znajduje się zaledwie 5 km od Wilna, na wzgórzu, przy trasie Wilno-Mińsk.

Pałac w Niemieżu został zbudowany w XVI w. Na przestrzeni wieków zamieszkiwały w nim znane litewskie rody: Radziwiłłowie, Sapiehowie, Chodkiewiczowie, Ogińscy i Tyszkiewiczowie. Obecny murowany pałac w 1836 r. wzniósł Michał Tyszkiewicz. Do 1928 r. należał on do Benedykta Tyszkiewicza, a następnie został nabyty przez M. Bochwica. Po II wojnie światowej Bochwic wyemigrował do Polski. W 1939 r. większość znajdujących się w pałacu dzieł sztuki oraz przedmiotów o wartości historycznej została znacjonalizowana i wywieziona w nieznanym kierunku — prawdopodobnie część z nich trafiła do Niemiec. Ziemię i zabudowania przejął radziecki kołchoz, natomiast pałac, oficynę i stajnie przekazano Ministerstwu Łączności Litewskiej SRR.

OKAZJA DO NOWYCH ODKRYĆ

Na uczestników pleneru czekały przygotowane przez organizatorów płótna i farby, dzięki czemu nikt nie musiał troszczyć się o materiały malarskie i mógł w pełni skupić się na podziwianiu pałacu oraz jego okolic, szukając natchnienia do stworzenia własnego dzieła sztuki.

Podczas pleneru uczestnicy mieli okazję tworzyć, dzielić się doświadczeniem oraz inspirować się nawzajem do nowych artystycznych odkryć. Na płótnach uwieczniono zabytkową architekturę pałacu oraz niepowtarzalny klimat tego miejsca.

Plener był wyjątkową okazją do zanurzenia się w artystycznym procesie twórczym, odkrywania malowniczego piękna krajobrazu oraz stworzenia unikalnych dzieł sztuki.

Organizatorem wydarzenia było Centrum Kultury w Rudominie. ■

Inf. i fot. Centrum Kultury w Rudominie

Tegoroczny plener malarski został zorganizowany przy dworze w Niemieżu

eprasa.pl 787e6aaa20

„Pamiętniki, które przywracają dawną Warszawę". Rozmowa o Leonie Babińskim i jego spuściźnie

O trzeciej części wspomnień Leona Babińskiego opowiadają jej autorzy — prof. Janusz Faryś i prof. Henryk Walczak.

Leszek Wątróbski: Skąd wziął się pomysł, aby zająć się właśnie Leonem Babińskim — postacią dziś raczej zapomnianą, a funkcjonującą w tak rozległych kontekstach jak Warszawa przełomu wieków, dyplomacja II Rzeczypospolitej czy powojenny Szczecin?

Prof. Janusz Faryś i prof. Henryk Walczak: Impulsów było kilka. Przede wszystkim Leon Babiński był współtwórcą polskiej nauki w powojennym Szczecinie. Po II wojnie światowej znalazł się właśnie tutaj i uczestniczył w organizowaniu filii Akademii Handlowej z Poznania, a po jej usamodzielnieniu został pierwszym rektorem uczelni. To fakt, który sam w sobie zobowiązuje do pamięci.
Drugim, równie istotnym powodem były pozostawione przez niego pamiętniki, przechowywane w zbiorach Książnicy Pomorskiej. Szybko okazało się, że mamy do czynienia nie tylko z zapisem osobistych losów, lecz z rozległą, przemyślaną narracją o świecie, który przestał istnieć — o elitach intelektualnych, administracyjnych i dyplomatycznych II Rzeczypospolitej.

Jak doszło do odkrycia i udostępnienia tych pamiętników?
Podczas jednej z konferencji historycznych pani Cecylia Judek wspomniała o rękopisach Leona Babińskiego znajdujących się w bibliotece. Babiński nie był postacią anonimową, dlatego niemal natychmiast podjęliśmy decyzję o zapoznaniu się z tym materiałem. Lektura rękopisów ujawniła ich ogromny potencjał — były to zapiski systematyczne, spójne i bardzo świadome.

Jak wyglądał proces przygotowania pamiętników do publikacji?

Prof. Janusz Faryś (z prawej) i prof. Henryk Walczak

Od strony merytorycznej byliśmy dobrze przygotowani. Najwięcej czasu zajęła jednak praca techniczna i archiwalna: przepisanie rękopisów, sprawdzanie zgodności z oryginałem, weryfikacja faktów, nazwisk, instytucji i wydarzeń. W wielu przypadkach konieczne było sięganie do rozproszonych archiwów i dawnych publikacji. Była to praca żmudna, ale niezwykle satysfakcjonująca.

Pierwszy tom pamiętników poświęcony jest Warszawie. Co czyni go tak wyjątkowym?

Leon Babiński (1891-1973)
Fot. archiwum Książnicy Pomorskiej w Szczecinie

To portret miasta, którego już nie ma. Babiński opisuje Warszawę przełomu XIX i XX w. z niezwykłą precyzją — prowadzi czytelnika ulicami dawnej stolicy, opisuje domy, mieszkańców, rody, ich pochodzenie, majątki i wykształcenie. To zapis świata inteligenckiej Warszawy, zniszczonej przez wojnę, a dziś istniejącej już tylko w pamięci i archiwach. Dla varsavianistów (badacze, historycy, przewodnicy oraz miłośnicy, którzy zajmują się wszechstronnym dokumentowaniem i popularyzacją wiedzy o Warszawie – od. red.) a także dla zwykłych czytelników zainteresowanych historią codzienności to źródło bezcenne.

W pamiętnikach ważne miejsce zajmuje również historia samej rodziny Babińskich.
Babiński bardzo świadomie osadza swoją opowieść w kontekście rodowym. Pokazuje proces budowania pozycji społecznej rodziny — od lekarzy i przemysłowców po urzędników państwowych i dyplomatów. To nie jest jedynie genealogia, lecz opowieść o formowaniu się warszawskiej elity inteligenckiej XIX wieku i jej dramatycznym końcu w XX stuleciu.

Drugi tom przenosi czytelnika w zupełnie inną rzeczywistość — do Ministerstwa Spraw Zagranicznych II Rzeczypospolitej.

23.>>

eprasa.pl 787e6aaa20

22.>>

Drugi tom, zatytułowany „W służbie Najjaśniejszej", dotyczy działalności Leona Babińskiego w MSZ II RP. Do ministerstwa trafił on 1 stycznia 1919, w momencie formowania się polskiej dyplomacji. Przez wiele lat pełnił funkcję radcy prawnego i należał do grona kluczowych ekspertów resortu. Doradzał ministrom spraw zagranicznych, brał udział w delegacjach międzynarodowych i przygotowywał stanowiska prawne państwa polskiego.

Był stałym uczestnikiem prac Ligi Narodów, działał w komisjach eksperckich i reprezentował Polskę w obszarach, które wówczas dopiero się kształtowały, takich jak międzynarodowe prawo prywatne czy prawo żeglugi powietrznej. Szczególnie istotna była jego praca w Mieszanej Polsko-Niemieckiej Komisji dla Górnego Śląska, gdzie reprezentował stronę polską w skomplikowanych sporach międzynarodowych.

Okładka książki „Szlacheckie gniazdo — pamięć świata utraconego"

Czy można mówić o niespełnionej karierze międzynarodowej?

Zdecydowanie tak. W roku 1939 Leon Babiński był realnym kandydatem na sędziego Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej w Hadze. Przygotowywano go do tej roli merytorycznie i dyplomatycznie, prowadził wykłady i budował międzynarodowe kontakty. Wybuch II wojny światowej przekreślił te plany i przerwał karierę, która mogła zakończyć się jednym z najwyższych stanowisk w międzynarodowym wymiarze sprawiedliwości.

Jakie znaczenie mają te pamiętniki dzisiaj?

To źródło, które pozwala lepiej zrozumieć mechanizmy funkcjonowania państwa, dyplomacji i elit II Rzeczypospolitej. Babiński pisał swoje wspomnienia z perspektywy lat 50. i 60., co nadaje im refleksyjny, dojrzały charakter. To zapis świata utraconego, ale także ważna lekcja odpowiedzialności za państwo i jego instytucje. ■

Rozmawiał Leszek Wątróbski
Fot. autor

Wilno: nowa strategia zarządzania brzegami rzek Wilii i Wilenki

Wilno po raz pierwszy uporządkowało zasady zarządzania brzegami Wilii i Wilenki. Nowe podejście — nie każdy odcinek rzeki powinien pełnić tę samą funkcję — jedne mają pozostać jak najbardziej naturalne, inne mogą służyć rekreacji.

Nowa strategia została przygotowana z myślą o instytucjach i przedsiębiorstwach odpowiedzialnych za utrzymanie brzegów rzek, jednak jej znaczenie wykracza poza kwestie administracyjne. Samorząd podkreśla, że dokument pozwoli odejść od dotychczasowych, rozproszonych działań na rzecz jednolitego systemu opartego na danych i jasno określonych zasadach.

„W sytuacji, gdy miasta poszukują harmonijnej relacji z rzekami, najważniejszą kwestią staje się równowaga — jak zachować naturalne brzegi rzek, a jednocześnie dostosować strefy nadwodne nadające się do rekreacji do potrzeb wypoczynku i odwiedzin ludzi. Właśnie w osiągnięciu tej równowagi pomoże opracowana strategia zarządzania brzegami rzek Wilii i Wilenki" — twierdzi w komunikacie mer Wilna Valdas Benkunskas.

Podstawą strategii była szczegółowa analiza oparta na 33 kryteriach oceniających brzegi pod względem ekologicznym, funkcjonalnym oraz ryzyka.

Badanie potwierdziło, że najcenniejsze przyrodniczo obszary znajdują się na terenach chronionych, takich jak Park Regionalny w Werkach, Park Regionalny Kolonii Wileńskiej oraz rezerwat krajobrazowy w Karolinkach. W tych miejscach priorytetem pozostaje zachowanie naturalnych procesów i ograniczenie ingerencji człowieka.

Z kolei centralne części miasta pełnią przede wszystkim funkcje rekreacyjne. To tam koncentrują się ścieżki piesze i rowerowe, przestrzenie publiczne oraz wydarzenia kulturalne. Strategia przewiduje dalszy rozwój tych funkcji przy jednoczesnym wdrażaniu rozwiązań zwiększających odporność na skutki zmian klimatu.

Analiza wykazała również brak spójnego systemu zarządzania brzegami. Dane były rozproszone pomiędzy różnymi instytucjami, a decyzje często podejmowano doraźnie.

Kluczowym elementem dokumentu jest podział wszystkich odcinków brzegowych na sześć typów, uwzględniających ich charakter, zagrożenia oraz występowanie gatunków chronionych.

Strategia zakłada, że nie wszystkie brzegi powinny być przekształcane w przestrzenie rekreacyjne. Na odcinkach naturalnych priorytetem pozostaje ochrona ekosystemów, między innymi poprzez pozostawianie martwego drewna czy wspieranie ekstensywnego wypasu. ■

Opr. J.B. na podst. Vilnius.lt

eprasa.pl 787e6aaa20

J. Szostakowski na PUTW o znaczeniu literatury w życiu prywatnym człowieka

14 czerwca na zaproszenie rektora PUTW w Wilnie p. Ryszarda Kuźmo gościliśmy w progach uczelni p. Józefa Szostakowskiego.

Józef Szostakowski to znany polski poeta, dziennikarz, doktor nauk humanistycznych i działacz kulturalny związany z Wilnem. Jest autorem przewodników literackich, tomików wierszy i książek poświęconych dziedzictwu kulturowemu.

Prelegent Józef Szostakowski i rektor PUTW w Wilnie Ryszard Kuźmo
Fot. archiwum PUTW

LITERATURA WSPIERA ROZWÓJ

Tematem wykładu było „Znaczenie literatury w życiu prywatnym człowieka".

Literatura ma ogromne znaczenie w życiu prywatnym człowieka. Nie tylko dostarcza wiedzy, rozrywki, ale także wspiera rozwój osobisty i intelektualny. Dzięki niej stajemy się bardziej świadomymi, wrażliwymi otwartymi ludźmi. Regularne czytanie wzbogaca słownictwo, rozwija umiejętność myślenia.

Józef Szostakowski podkreślał, że literatura pomaga zachować pamięć o historii, kulturze i tradycjach. Na Litwie było ponad 200 tys. Polaków, obecnie jest 6 proc. ludności. Co piąty mieszkaniec Wilna jest Polakiem.

WYDAWANIE KSIĄŻEK

Polacy chętnie uczestniczą w mszy św. w języku polskim, lecz po wyjściu z kościoła słyszą język rosyjski lub białoruski. Jakie są tego przyczyny? Zapewne wynika to z tego, że starsze pokolenie urodziło się i wychowało w Związku Radzieckim, w którym podstawowym językiem był rosyjski. Polacy w porównaniu z Litwinami nie dbają o swój język. Litwini wydają książki, np. „Moja rodzina", „Moja wieś" czy „Moja szkoła". Wśród lokalnych Polaków natomiast znajdziemy kilku, którzy piszą i wydają książki po polsku. Pan Lachowicz, pan Lewicki, może jeszcze ktoś.

Józef Szostakowski to znany polski poeta, dziennikarz, doktor nauk humanistycznych i działacz kulturalny związany z Wilnem. Jest autorem przewodników literackich, tomików wierszy i książek poświęconych dziedzictwu kulturowemu.

Człowiek żyje średnio 75 lat. A książka? Książka żyje wiecznie. Prelegent pokazał nam książki wydane w roku 1769, 1858. Język był staroruski, starobiałoruski, łacina a potem polski.

NIEŚMIERTELNA TWÓRCZOŚĆ SYROKOMLI I MICKIEWICZA

Józef Szostakowski opowiadał ciekawe historie z życia sławnych postaci, wiele utworów Syrokomli czy Adama Mickiewicza zna na pamięć i z chęcią cytuje „Gawędy Syrokomli", w których rozmawiają prości ludzie, gdyż uważa, że trzeba służyć swemu społeczeństwu. Koronnym jego wierszem jest „Lira", w którym pisze:

„Nie żałuję mej głowy,
wszak ja lirnik wioskowy,
Skonam grając na lirze".

Prelegent ciekawie zademonstrował tęsknotę do Litwy Adama Mickiewicza w „Stepach Akermańskich": „Był motyl na trawie, wąż ze śliską piersią, oglądaliśmy błękit nieba, gdyż brzmi to tak: Stójmy! — jak cicho! —słyszę ciągnące żurawie, których by nie doścignęły źrenice sokoła, słyszę, kędy się motyl kołysa na trawie, kędy wąż śliską piersią dotyka się zioła. W takiej ciszy! — tak ucho natężam ciekawie, że słyszałbym głos z Litwy — Jedźmy, nikt nie woła". ■

Monika Pażusińska,
członek zarządu
PUTW w Wilnie

eprasa.pl 787e6aaa20

Krzyżówka

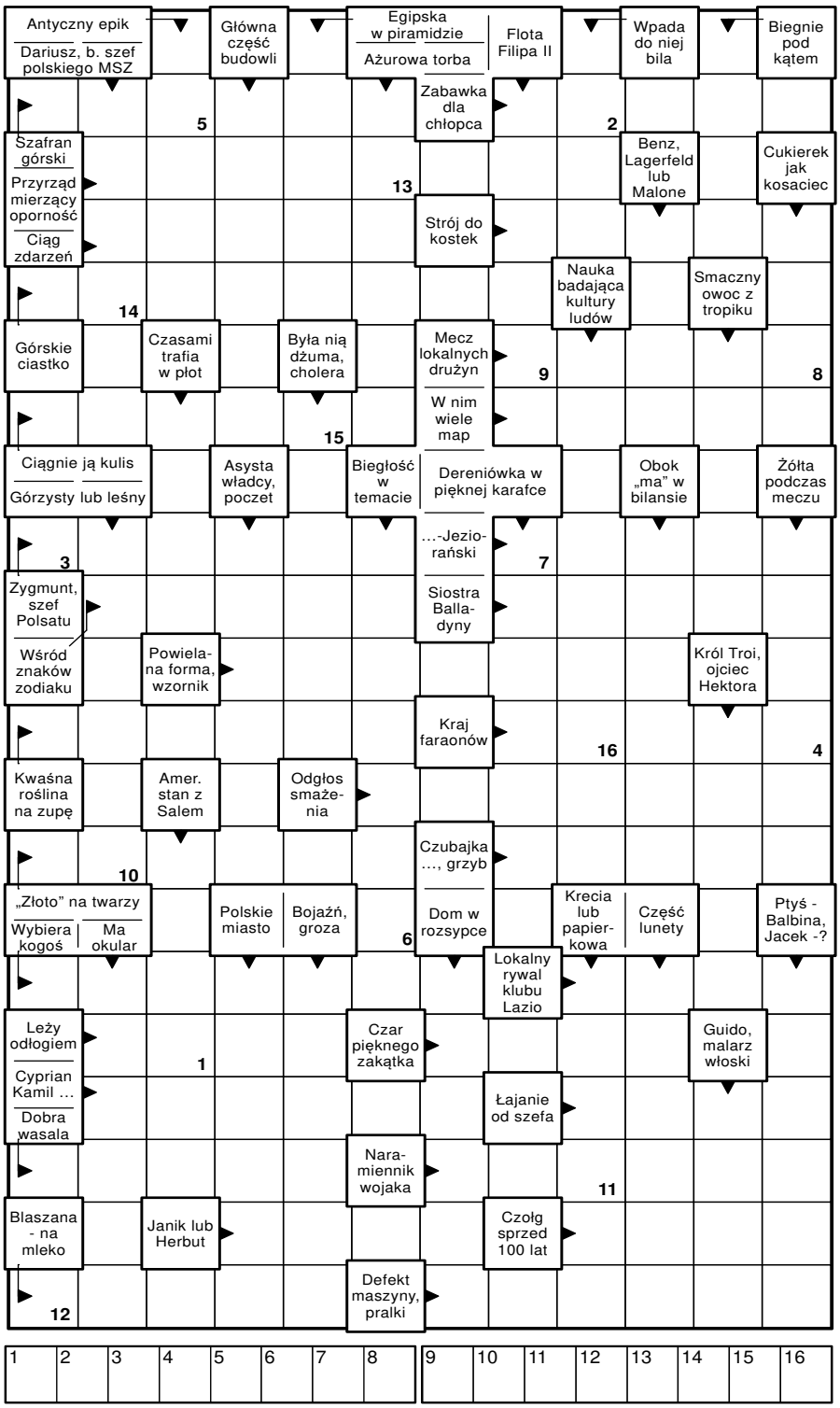

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 23-24 CZERWCA

Poziomo: GONERA - PEPIK - TOREBKA - WYGODA - BOMBA - LATARNIK - ANAWA - KOKSA - LOUIS - KRĄG - ALIBI - IWONA - ANONS - NERON - EMIR - IKAR - BASEN - MONT - UCZUCIE - JANKES - WTYKA - PORTKI - DAKAR - GWARDIAN - TEAM - OKOP - MINUS - PANAMA - AKTA - IRAK - KOMŻA - SZMATA

Pionowo: MOTYLEK - LAMBDA - OGNIWO - NOGA - OPINIA - NERW - EROTYK - BORSUK - TATUAŻ - REDA - SKIN - KRESKA - RABARBAR - SINUSOIDA - IMPAS - PABIALGINA - ZWADA - OKNO - WERMUT - ANONIM - SPAM - AUTOR - OCYNK - KARA - BRWI - NOŚNIK - AROMAT - SKRA - ASUAN - TEATR - PAKA

Hasło: Ustalony porządek

Uśmiechnij się!

Kobieta przy wiosennych porządkach znalazła stary kwit na odbiór butów u szewca sprzed 6 lat. Postanawia jednak zadzwonić:
– Czy są jeszcze u pana pantofle z numerem 156?
– Tak są – odpowiada po chwili szewc – i będą gotowe za tydzień.
***
Mężczyzna cierpiał na bezsenność. Poszedł więc do lekarza, jak mu doradził kolega. Spotykają się po paru dniach:
– Hej, i co ci zalecił lekarz?
– Wypić sobie pięćdziesiątkę przed snem.
– I co, pomaga?
– Pewnie, wczoraj kładłem się osiem razy.
***
Żona do męża:
– Chcę rozwodu! Co chwilę wytykasz mi to, że jestem gruba!
– Kochanie nie wygłupiaj się, nie róbmy tego choćby ze względu na dziecko.
– Co? Jakie dziecko?
– To nie jesteś w ciąży?
***
Kiedy smutne zakończenie choroby milionera nie budziło już wątpliwości, lekarz dyskretnie mówi jego żonie:
– Musi pani być przygotowana na wszystko.
– Nie robię sobie nadziei. W najlepszym przypadku liczę na połowę.
***
Mąż, po przestudiowaniu wyciągu z karty mówi do żony:
– Pora przystopować te bezsensowne wydatki!
– Ależ kochanie, ja wcale nie wydaję więcej niż ty zarabiasz – tylko troszkę szybciej.
***
Żona odkłada czasopismo i zwraca się do męża:
– Wyobraź sobie, że w Nowym Jorku wsadzili do więzienia mężczyznę, który miał cztery żony.
– Za karę, czy żeby odpoczął? – pyta mąż.
***
Właściciel apteki do praktykanta:
– A z tej bańki nalewamy tylko wtedy, gdy recepta jest całkiem nieczytelna.

eprasa.pl 787e6aaa20

LETNIA SZKOŁA ARTYSTYCZNA

„W PRACOWNI ETRUSKIEGO ARTYSTY...“

13-24 07 2026

CENTRUM KULTURY W SOLECZNIKACH

Zajęcia poprowadzi malarka i pedagog **Anna Szpadzińska-Koss** z Gdańska

WSTĘP WOLNY!

Organizator zapewnia materiały plastyczne.
Dla dzieci od 7 lat. Liczba miejsc jest ograniczona.
Więcej informacji: salcininkai.kultura@gmail.com
tel: +370 603 14487

organizator

finansują

Zadanie współfinansowane ze środków Kancelarii Senatu w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2026 roku

eprasa.pl 787e6aaa20

KUPNO

Najdrożej na Litwie kupujemy lasy (dojrzałe, młode, na drewno, poręby), ziemię i zagrody.
Tel. +370 651 39 039

Kupię las. Rozliczam się od razu.
Tel. +370 686 03 070

Kupię mieszkanie w Wilnie. Może być bez remontu. Proponować różne warianty.
Tel. +370 683 73159

USŁUGI

Doświadczony niewidomy masażysta pomoże w łagodzeniu waszych dolegliwości. Różnego typu masaże — od 14 euro.
Tel. +370 675 73 750

Instalacja grobów. Produkcja pomników i tablic pamiątkowych. Renowacja starych grobów i inne prace. Umowa. Gwarancja, www.gravas.lt
Tel. +370 670 06 868.

Remontujemy pokrycia dachowe, fasady. Wieloletnie doświadczenie. Tanio kompletujemy materiały, udzielamy gwarancji.
Tel. +370 677 34 202

Pokrycie dachowe, naprawa. Dostawa materiału. Gwarancja pracy. Niedrogo i jakościowo.
Tel. +370 606 97 218

SPRZEDAŻ

Sprzedajemy różnego rodzaju suche, rąbane drewno na opał w Wilnie i rejonie wileńskim. Starannie ułożone. Dostarczamy.
Tel. +370 686 866 68

Sprzedam drewno opałowe. Drewno porąbane lub w kłódkach.
Tel. 0 679 14150

NAPRAWIAMY
- telewizory (LCD, plazmowe)
- komputery • monitory
- kamery wideo
- wieże muzyczne i inną aparaturę dźwiękową
- radiotelefony
- mikrofalówki, odkurzacze.

Wykonujemy skomplikowany remont. Udzielamy gwarancji.
Vilnius, ul. Kauno 34
tel. +370 655 222 34
www.taisykla.com

KAWIARNIA SULTINIAI
- Smaczne pierożki z nadzieniem
- Aromatyczna kawa, herbata
- Szybka obsługa
- Gorące dania

Znajdą nas Państwo w samym centrum stolicy:
Vilnius, Jogailos 6
tel. 262 40 67, +370 5 212 43 91, +370 612 62339

LIUCINA JAKOVIČ
VILNIAUS TURTAS
Certyfikowana broker nieruchomości
+370 635 215 06; liucina.jakovic@vilniausturtas.lt
www.vilniaus-turtas.lt; Ulonų g. 5, Vilnius (IV aukštas)
Pomagam spełniać marzenia o nowym domu.
Skuteczna sprzedaż i bezpieczny zakup nieruchomości w Wilnie i rejonie wileńskim.

Serwis pojazdów użytkowych
poszukuje pracowników na stanowiska:
mechanik samochodowy, elektryk samochodowy.
Oferujemy konkurencyjne wynagrodzenie oraz dobre warunki pracy.
Osoby zainteresowane prosimy o kontakt telefoniczny pod numerem: **+370 655 15964.**

eprasa.pl 787e6aaa20

TVP WILNO

06.30 „Rozmowy w Mackiewiczówce"
06.55 „Studio Wilno"
07.25 „Bajnutki"
07.35 „ALCHEMIK"
07.50 „Pożyteczni.pl"
08.15 „Przepis dnia"
08.20 „Gwiazdorska kuchnia Ani"
08.45 S. dok. „Przyrodnik na tropie"
09.10 „Rozmowy (nie)wygodne"
09.40 „Jesteśmy stąd"
09.45 „Polskie dziedzictwo"
10.15 „Zaginione? Ocalone?"
10.45 „Gra słów. Krzyżówka"
11.05 „Słownik polsko@polski"
11.35 „Bajnutki"
11.45 „Ludzie z dobrego towarzystwa"
12.10 S. „M jak miłość"
13.00 „Info Wilno"
13.05 „Res Poloniae"
13.35 „Polacy to wiedzą!"
14.00 „Moje Przeboje"
14.30 S. dok. „Pielgrzymi"
15.25 „Astronarium"
15.50 „Info Wilno"
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego"
16.20 „Klan"
16.40 „Barwy szczęścia"
17.10 „ALCHEMIK"
17.25 „Info Portal"
17.35 „Ex Libris"
18.00 S. „Za marzenia"
18.45 „Całkiem niezła historia"
19.00 „Info Wilno"
19.20 „Wileńszczyzna w obiektywie"
19.25 „Studio Wilno"
19.55 S. „Na sygnale"
20.20 „Z pamięci"
20.25 „Kobiety w drodze"
20.55 „Całkiem niezła historia"
21.10 „Program informacyjny"
21.40 S. „Komisarz Alex"
22.25 „Z pamięci"
22.30 S. „Siostry"
23.15 „Res Poloniae"
23.40 „Info Wilno"
00.00 „Wileńszczyzna w obiektywie"
00.05 „Studio Wilno"

LRT TV

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej"
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 „Dzień dobry Litwo"
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 „Wiadomości"
9.00 S. „Policja Kryminalna Linzu"
9.45 S. „Schnell ermittelt"
10.35 S. „Kancelaria prawna"
11.25 S. „Doc Martin"
12.15 „Zgaduj i zgaduj"
12.45 „Kto i dlaczego?"
13.15 S. dok. „Miasta nadbrzeżne świata"
14.00, 15.00, 16.00, „Wiadomości"
14.20, 15.15 „Dzień dobry Litwo"
16.30 S. „Dzika Dolina"
17.30 S. „Zgadnij i odgadnij"
18.00 „Kto i dlaczego?"
18.30 Wiadomości
19.30 „Chleb i gry"
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 S. „Oxen"
22.20 S. „Fargo"
23.15 S. „Kalendarz Natury. Czerwiec"
00.10 S. „Doc Martin"

6.00 S. anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry"
7.00 S. „Pani chłopka"
8.00 „Miłość od pierwszego wejrzenia"
9.00 S. „Świeża krew"
10.00 S. „Monika potrzebuje miłości"
11.00 S. „Odległe miasto"
12.00 „Miłość od pierwszego wejrzenia"
13.00 „Bogacz i biedaczka"
14.00 S. „Pułapka miłości"
15.00 S. „Bajka nocy"
16.00 Wiadomości
16.30 S. „Moje życie to tylko morderstwo"
17.30 „Dobry wieczór, Litwo"
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport"
19.27 „Pogoda"
19.30 Od...do...
20.00 „Niebezpieczne związki"
21.00 „Zaskocz mnie"
21.30 Wiadomości
22.30 „Nowy początek" dramat
00.50 S. „FBI"

LRT PLIUS

Czwartek 25.06
6.00 „Hymn Republiki Litewskiej"
6.02 „Gospodarstwa domowe ożywają"
6.30 Poranne dźwięki
9.00 Dzień dobry, Litwa
11.30 Jesteśmy Ukraińcami
12.00 Myśli na święta
12.30 Legendy
13.30 Spacery
14.00 Zgaduj i zgaduj
14.30 „100 z was"
16.00 Euromaxx
16.30 Kuchnia Beaty
17.30 „W 140. rocznicę urodzin Jonasa Vailokaitisa, sygnatariusza Aktu Niepodległości Litwy"
18.15 Pamiętajmy
18.30 Dziedzictwo
19.15 Euromaxx
19.30 „W poszukiwaniu ciszy" film dok.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Królik Jojo" dramat
23.15 Euromaxx
23.30 Spacery
00.00 S. „Dzika Dolina"

6.00 „Świat według kobiet"
7.00 „Zagroda marzeń"
8.30 S. „Kobiety kłamią lepiej"
9.30 S. „Lekarka z miasteczka"
11.00 S. „Komisarz Rex"
12.00 S. „Nici duszy"
14.00 S. „Dzikie pszczoły"
15.00 „Simpsonowie"
16.00 „Wiadomości TV3"
16.27 „Pogoda TV3"
16.30 „Pomoc TV"
18.30 „Wiadomości TV3"
19.20 „Sport TV3"
19.27 „Pogoda TV3"
19.30 S. „Szczęśliwy dom"
21.00 „Wieczorne wiadomości TV3"
21.20 „Sport TV3"
22.00 „Wielka Dziesiątka"
22.30 „GOAL'as"
22.45 Światowe mistrzostwa piłki nożnej

6.00 „Moja kuchnia najlepsza"
7.30 S. „Realna mistyka"
8.30 S. „Hudson & Rex"
9.30 S. „Kod"
10.30 S. „Mentalista"
11.30 S. „CSI. Miami"
12.30 S. „FBI"
13.20 „Moja kuchnia najlepsza"
15.00 „Poniżej pokładu. Morze Śródziemne"
16.00 S. „Kod"
17.00 S. „Mentalista"
18.00 S. „CSI. Miami"
19.00 S. „S.W.A.T."
20.00 S. „911"
21.00 „Czarny pies" film fab.
22.50 „Kroniki strażnika" film fab.
00.45 S. „S.W.A.T."

lrytas.tv

06.00 S. „Stary"
07.30 Litwa na żywo.
08.00 Sad i ogród
8.30 „Drogi partyzanckie" film dok.
09.30 „Pułapka na miód"
10.30 Trzymajcie się
11.30 „Nieodkryta Rosja"
12.30 „Pyszne życie"
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Stary"
15.30 Pierwszy raz
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.30 Cel podróży
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 S. „Stary"
20.00 Reporter
20.18 Pogoda
20.20 S. „Okopy śmierci"
21.25 Trzymajcie się
22.30 Reporter
22.58 Pogoda
23.00 Litwa na żywo
00.00 „Nieodkryta Rosja" film dok.
01.00 Nowy dzień

5.40 „Limit"
6.30 „Samotny na zimnie"
8.00 S. „Kobra 11"
9.00 „Chicago Fire 3"
10.00 „GOAL'as"
10.15 Światowe mistrzostwa piłki nożnej
12.30 „Inny świat. Pakistan"
14.00 „Słodkie Włochy Davida Rocka"
14.30 „Samotny na zimnie"
16.00 „Limit"
17.00 „Prawo i porządek"
18.00 S. „Kobra"
19.00 „Potępieni"
19.30 Światowe mistrzostwa piłki nożnej
20.00 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe"
21.00 „Replikanci" dramat
23.00 S. „See"
00.05 „Jazda z Normanem Reedusem"

6.00 S. „Kakawa"
7.00 S. „Zakazany owoc"
8.00 S. „Niewidoma"
9.00 S. „Prawie żonaty"
10.00 S. „List pożegnalny"
11.00 S. „Mistrzowie zbrodni"
12.00 S. „Lucifer"
13.00 S. „Prawo

eprasa.pl 787e6aaa20

i porządek"
14.00 S. „Alert. Jednostka ds. Osób Zaginionych"
15.00 S. „Anupamaa"
15.35 S. „Mangal Lakshmi"
16.30 S. „Niewidoma"
18.00 S. „Prawdziwe gospodynie domowe z Beverly Hills"
19.00 S. „Lucifer"
20.00 S. „Prawo i porządek"
21.00 S. „Tatort"
22.55 S. „Alert. Jednostka ds. Osób Zaginionych"
23.55 S. „Tatort"

TVP 1

06.00 S. „Złoty chłopak"
06.50 S. „Akacjowa 38"
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze"
08.30 „Pełnia Wiary"
09.00 „Serwis Info"
09.10 S. „Czterdziestolatek"
10.05 S. „Ranczo"
10.55 „Liturgia prawosławna w Jabłecznej"
12.25 „KFPP Opole"
13.00 Serwis Info
13.10 Agrobiznes
13.45 „To się opłaca"
14.00 Sprawa dla reportera
15.00 S. „Złoty chłopak"
16.00 „Serwis Info"
16.25 „Gra słów. Krzyżówka"
17.00 S. „Dziedzictwo"
18.00 „Teleexpress"
18.25 „Jaka to melodia?"
19.05 „Reporterzy"
19.25 S. „Akacjowa 38"
20.30 „Program informacyjny 19.30"
20.55 „Pytanie dnia"
21.30 S. „Ojciec Mateusz"
22.25 „Mundial 2026 Ekwador – Niemcy"
04.20 Zakończenie dnia

TVP KULTURA

06.10 „Afisz kulturalny ekstra"
06.20 „Rozrywka Retro"
06.45 „Tamte lata, tamte dni"
07.25 „Reminiscencje z Opola" koncert
07.55 S. „Pan wzywał, Milordzie?"
09.00 S. „Wakacje z duchami"
10.15 „Meta" dramat
11.35 „Ciuciubabka" komedia
12.35 „Reżyserzy" cykl dok.
13.35 S. „Kariera Nikodema Dyzmy"
14.45 „Cwał" komediodramat
16.45 S. „Wakacje z duchami"
17.20 S. „Siedem życzeń"
18.15 „Tom Petty" film dok.
18.55 S. „Pan wzywał, Milordzie?"
20.00 „Korczak" dramat
22.15 „The Doors, za kulisami" film dok.
23.05 „Wspomnienie lata" Dramat

TVP POLONIA

07.00 „Dziennik Regionów"
07.20 „Dlaczego krowa..."
07.30 „Słownik polsko@polski"
08.00 „Rosół polski"
08.30 „Pytanie na śniadanie"
12.30 Stacja Innowacja
12.50 Przepis dnia
13.00 Polacy Światu
13.10 S. „Dom nad rozlewiskiem"
14.50 „Daję słowo"
15.40 „Turystyczna Jazda"
16.00 „Słowo daję!"
16.10 „Tamte lata, tamte dni"
16.40 "Słownik polsko@polski"
17.10 „Na festiwalowej scenie"
17.30 S. „Bar-wy szczęścia"
18.00 „Gra słów. Krzyżówka"
18.30 „Teleexpress"
18.50 "Teleexpress Extra"
19.15 „UNESCO: Skarby Polski"
19.45 Info Wilno
20.05 „Wileńszczyzna w obiektywie: Portret własny"
20.15 S. „Ranczo"
21.10 Program informacyjny 19.30
21.50 „Korona Gór Polski"
22.20 „Polonia 24. Tygodnik"
23.25 S. „Profilerka Jastrë"
00.15 Dziennik Regionów

TVP HISTORIA

07.25 „Był taki dzień"
07.28 „Słownik polsko@polski"
07.50 „Okrasa łamie przepisy"
09.10 „Było, nie minęło"
09.30 „Czterdziestolatek"
10.25 „Ks. Zieja"
10.50 „Śnieżnik"
11.15 „Normandia"
12.05 „Myśliciele"
12.10 „Bieszczady"
12.35 „Podziemne Włochy"
13.30 „Zamek przy Eaton Place"
14.10 „Złote jabłko"
15.00 „Był taki dzień"
15.05 „Czerwiec '76"
15.20 „Królowie"
15.45 „Czterdziestolatek"
16.30 „Fake czy historia?"
17.00 „Sensacje XX"
18.35 „Czas honoru"
19.20 „KOR"
19.45 „Operacja Lato '76"
20.30 „Flesz historii"
20.50 „Drawieński Park"
21.15 „Oficer"
22.10 „Świadkowie historii"
22.40 „Prawnik w czasach bezprawia"
23.35 „Zamoyski"
00.35 „Sensacje XX wieku"

TRWAM

01:00 Słowo życia
01:05 Świat w obrazach
01:10 Informacje dnia
01:30 Sanktuaria polskie
01:55 Poczet Wielkich Polaków
02:00 Anioł Pański
02:05 Ma się rozumieć
02:15 Rozmowy niedokończone
03:25 Święty na każdy dzień
03:30 Bóg z nami
04:00 Informacje dnia
04:20 Różaniec
04:50 Myśląc Ojczyzna
05:00 Apel Jasnogórski
05:20 Informacje dnia
05:40 Polski Punkt Widzenia
06:00 Obyś był zimny albo gorący
07:00 Audiencja Generalna Ojca Świętego Leona XIV z Watykanu
08:00 Po stronie prawdy
08:55 Poczet Wielkich Polaków
09:00 Informacje dnia
09:15 Polski Punkt Widzenia
09:35 Słowo życia
09:40 Dzielna niewiasta
09:55 Święty na każdy dzień
10:00 Na zdrowie
10:20 Bóg z nami
10:45 Oświadczenie Fundacji Lux Veritatis w sprawie Muzeum Pamięć i Tożsamość
11:00 Informacje dnia
11:15 Rozmowy niedokończone
12:25 Myśląc Ojczyzna
12:35 Przyroda i ludzie
13:00 Anioł Pański
13:03 Informacje dnia
13:20 Wykłady z kongresu
13:50 Mateczniki Polskości
14:00 Kościół w Palczy, wspólnota Pana Jezusa
14:20 Przegląd katolickiego tygodnika "Niedziela"
14:30 Msza święta z Jasnej Góry
15:20 Muzyczne chwile
15:30 Życie jest piękne
16:00 Po stronie prawdy
16:50 Ma się rozumieć
17:00 Informacje dnia
17:10 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat
17:35 Sól ziemi
18:05 Akademia prolife
18:15 Muzyczne chwile
18:30 Odpowiedzialni za Kościół
18:55 Poczet Wielkich Polaków
19:00 Anioł Pański
19:05 Informacje dnia
19:15 Rozmowy niedokończone
20:25 Święty na każdy dzień
20:30 Każdy maluch to potrafi
20:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21:00 Informacje dnia
21:20 Różaniec
21:50 Głos Polski
22:00 Apel Jasnogórski
22:20 Informacje dnia
22:40 Polski Punkt Widzenia
23:00 Głos serca
23:45 To nic takiego

Discovery CHANNEL

7.00 „Mistrzowie samochodów"
10.00 „Stare dobre rzeczy"
12.00 „Łowcy staroci"
18.00 „Inny garaż"
19.00 „Jak to jest zrobione?"
20.00 „Łowcy staroci"
21.00 „Stare dobre rzeczy"
23.00 „Zapomniane i porzucone"

eprasa.pl 787e6aaa20

TVP WILNO

06.30 „Rozmowy w Mackiewiczówce"
06.55 „Studio Wilno"
07.25 „Bajnutki"
07.35 „ALCHEMIK"
07.50 „Pożyteczni.pl"
08.15 „Przepis dnia"
08.20 „Gwiazdorska kuchnia Ani"
08.45 S. dok. „Przyrodnik na tropie"
09.10 „Rozmowy (nie)wygodne"
09.40 „Jesteśmy stąd"
09.45 „Polskie dziedzictwo"
10.15 „Zaginione? Ocalone?"
10.45 „Gra słów. Krzyżówka"
11.05 „Moda na język polski"
11.30 „Przyjaciele"
11.45 „Kobiety w drodze"
12.10 S. „M jak miłość"
13.00 „Info Wilno"
13.05 „Dobre historie"
13.30 „Hity wszech czasów"
14.25 „Dwa Światy" film
15.25 „Sonda 2"
15.50 „Info Wilno"
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego"
16.20 „Klan"
16.40 „Barwy szczęścia"
17.10 „Przyjaciele"
17.25 „Info Portal"
17.35 „Unia kulinarna"
17.55 „Na dobre i na złe"
18.45 „Wynalazki na medal"
19.00 „Info Wilno"
19.20 „Wileńszczyzna w obiektywie"
19.25 „Studio Wilno"
19.55 S. „Na sygnale"
20.20 „Jesteśmy stąd"
20.25 „Dobre historie"
20.50 „Portrety wileńskie"
21.10 „Program informacyjny"
21.40 „Miasto z morza" film
23.25 „Z pamięci"
23.30 S. „Ojciec Mateusz"
00.15 „Info Wilno"
00.35 „Wileńszczyzna w obiektywie"
00.40 „Studio Wilno"
01.10 „Polskie dziedzictwo"
01.35 „Na dobre i na złe"

LRT TV

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej"
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 „Dzień dobry Litwo"
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 „Wiadomości"
9.00 S. „Policja Kryminalna Linzu"
9.45 S. „Schnell ermittelt"
10.35 S. „Kancelaria prawna"
11.25 S. „Doc Martin"
12.15 „Zgaduj i zgaduj"
12.45 „Kto i dlaczego?"
13.15 S. dok. „Miasta nadbrzeżne świata"
14.00, 15.00, 16.00, „Wiadomości"
14.20, 15.15 „Dzień dobry Litwo"
16.30 S. „Dzika Dolina"
17.30 S. „Zgadnij i odgadnij"
18.00 „Kto i dlaczego?"
18.30 Wiadomości
19.30 Więc gdzie dalej?
20.30 Panorama
21.00 Złoty umysł
22.15 „Kształt wody" dramat
00.15 „Przełamując fale" dramat

6.00 S. anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry"
7.00 S. „Pani chłopka"
8.00 „Miłość od pierwszego wejrzenia"
9.00 S. „Świeża krew"
10.00 S. „Monika potrzebuje miłości"
11.00 S. „Odległe miasto"
12.00 „Miłość od pierwszego wejrzenia"
13.00 „Bogacz i biedaczka"
14.00 S. „Pułapka miłości"
15.00 S. „Bajka nocy"
16.00 Wiadomości
16.30 S. „Moje życie to tylko morderstwo"
17.30 „Dobry wieczór, Litwo"
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport"
19.27 „Pogoda"
19.30 „Wystrzałowe wesele" komedia
21.30 „Cash Out" film fab.
23.20 „Repeater" film fab.

LRT PLIUS

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej"
6.02 „Plan B. Jak rozwijać myślenie krytyczne i umiejętność oceny rzeczywistości"
6.30 Poranne dźwięki
9.00 Dzień dobry, Litwa
11.30 Nasza rosyjska ulica
12.00 Litewskie diamenty
12.30 Legendy
13.30 Spacery
14.00 Zgaduj i zgaduj
14.30 Granice języka
15.00 „Litwin w sercu"
16.00 Oto kino
16.30 Kuchnia Beaty
17.30 „W poszukiwaniu ciszy" film dok.
18.30 S. „Dziedzictwo"
19.15 Euromaxx
19.30 Plan B. Jak rozwijać myślenie krytyczne i umiejętność oceny rzeczywistości
20.00 Eksperyment
20.30 Panorama
21.00 „Erin Brockovich" dramat
23.10 „Chleb i gry"
00.05 S. „Dzika Dolina"

6.00 „W świecie zwierząt"
6.30 „Zrób sam"
7.00 S. „Szczęśliwy dom"
8.00 „Gliny"
8.30 S. „Kobiety kłamią lepiej"
9.30 S. „Lekarka z miasteczka"
11.00 S. „Komisarz Rex"
12.00 S. „Nici duszy"
14.00 S. „Dzikie pszczoły"
15.00 „Simpsonowie"
16.00 „Wiadomości TV3"
16.27 „Pogoda TV3"
16.30 „Pomoc TV"
18.30 „Wiadomości TV3"
19.20 „Sport TV3"
19.27 „Pogoda TV3"
19.30 „Epoka lodowcowa" film anim.
21.00 „Wieczorne wiadomości TV3"
21.30 „GOAL'as"
21.45 Światowe mistrzostwa piłki nożnej.
00.05 „Tak to się teraz robi" dramat

BTV

6.00 „Moja kuchnia najlepsza"
7.30 S. „Realna mistyka"
8.30 S. „Hudson & Rex"
9.30 S. „Kod"
10.30 S. „Mentalista"
11.30 S. „CSI. Miami"
12.30 S. „FBI"
13.30 „Moja kuchnia najlepsza"
15.00 „Poniżej pokładu. Morze Śródziemne"
16.00 S. „Kod"
17.00 S. „Mentalista"
18.00 S. „CSI. Miami"
19.00 S. „Policja 24/7"
21.00 „Piekielna zemsta" thriller
23.10 „Czarny pies" thriller
01.00 S. „Hudson & Rex"

lrytas.tv

05.00 Nowy dzień
06.00 S. „Stary"
07.30 Litwa na żywo
08.30 Chcę pracować
09.00 Godzina TV Wolność
12.00 Kod zdrowia
13.00 Nowy dzień
14.00 „Nieproszona miłość"
15.00 „Lato na wzgórzu"
15.30 Sad i ogród
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Godzina z Valatką
17.30 Wszystko jest mierzone
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 S. „Stary"
20.00 Reporter
20.18 Pogoda
20.30 Koncert
22.30 Reporter
22.58 Pogoda
23.00 Anatomia mieszkania
23.30 Godzina z Valatką
00.30 „Urodzeni pod szczęśliwą gwiazdą"

6.00 „Limit"
7.00 „Samotny na zimnie"
8.00 „Sprzątacze domowi"
9.00 „Chicago Fire 3"
10.00 „GOAL'as"
10.15 Światowe mistrzostwa piłki nożnej
12.30 „Wielka Dziesiątka"
13.10 „Inny świat. Pakistan"
14.30 „Samotny na zimnie"
16.00 „Limit"
17.00 „Chicago Fire 3"
18.00 S. „Kobra 11"
19.00 „Niekochani"
19.30 Światowe mistrzostwa piłki nożnej
20.00 „Gliny"
21.30 Gra „galvOK"
00.00 „John Wick" film fab.

6.00 S. „Kakawa"
7.00 S. „Zagubiony w miłości"
8.00 S. „Niewidoma"
9.00 S. „Prawie żonaty"
10.00 S. „List

eprasa.pl 787e6aaa20

pożegnalny"
11.00 S. „Mistrzowie zbrodni"
12.00 S. „Lucifer"
13.00 S. „Prawo i porządek"
14.00 S. „Alert. Jednostka ds. Osób Zaginionych"
15.00 S. „Anupamaa"
15.35 S. „Mangal Lakshmi"
16.30 S. „Niewidoma"
18.00 S. „Prawdziwe gospodynie domowe z Beverly Hills"
19.00 S. „Lucifer"
20.00 S. „Prawo i porządek"
21.00 S. „Cichy świadek"
23.10 S. „Alert. Jednostka ds. Osób Zaginionych"
00.10 S. „Ridley. Gościnność"

TVP 1

07.25 „Na granicy wymarcia"
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze"
08.30 „Welon, fura i brawura"
09.00 „Serwis Info"
09.15 S. „Czterdziestolatek"
10.20 S. „Ranczo"
11.15 S. „Komisarz Alex"
12.05 S. „Ojciec Mateusz"
13.00 Serwis Info
13.10 Agrobiznes
13.40 Magazyn Rolniczy
13.55 „Ukryte cuda europejskiej przyrody"
15.00 S. „Złoty chłopak"
16.00 Serwis Info
16.25 Gra słów. Krzyżówka
17.00 S. „Dziedzictwo"
18.00 „Teleexpress"
18.25 „Jaka to melodia?"
19.05 „Reporterzy"
19.25 S. „Akacjowa 38"
20.30 „Program informacyjny 19.30"
20.55 „Pytanie dnia"
21.25 „Mundial 2026"
00.30 „Pułapka" film sensac.

TVP KULTURA

07.00 „Afisz kulturalny ektra"
07.20 „Rozrywka Retro"
07.45 „Tamte lata, tamte dni"
08.25 „Reminiscencje z Opola" koncert
08.55 S. „Pan wzywał, Milordzie?"
10.00 S. „Wakacje z duchami"
10.40 S. „Siedem życzeń"
11.40 „Siedmiu wspaniałych" western
14.00 „Still Alive Krzysztof Kieślowski" film dok.
15.50 „Bogusław Olewicz" cykl dok.
17.00 „Słodkie oczy" komedia
18.10 S. „Siedem życzeń"
19.10 „aha" film dok.
19.45 S. „Pan wzywał, Milordzie?"
20.50 „Pocałunek mordercy" dramat
22.15 „Europejski Stadion Kultury 2026" koncert
23.35 S. „Rytuał Musgrave'ów"
00.35 „Korczak" dramat
02.50 „Restart" film krótkometrażowy

TVP POLONIA

07.00 „Dziennik Regionów"
07.20 „Dlaczego krowa..."
07.30 „Prywatne życie zwierząt"
08.00 „Makłowicz w podróży"
08.30 Pytanie na śniadanie
12.30 „Kresowe grody i rody"
12.50 Przepis dnia
13.00 Polacy Światu
13.10 S. „Ja wam pokażę!"
14.50 „Polonia 24. Tygodnik"
16.00 Słowo daję!
16.10 „Wszystko przed nami"
16.40 „Gwiazdy opolskich kabaretonów"
17.00 „Wszystkie role Stanisława Barei" film dok.
18.00 „Gra słów. Krzyżówka"
18.30 „Teleexpress"
18.50 „Teleexpress Extra"
19.15 Górna półka smaku
19.45 Info Wilno
20.05 „Wileńszczyzna w obiektywie: Portret własny"
20.15 „63. KFPP w Opolu"
21.10 „Program informacyjny 19.30"
21.50 S. „Echo serca"
22.40 S. „Na sygnale"
23.40 „Moje Przeboje"

TVP HISTORIA

07.25 „Był taki dzień"
07.27 „Słownik polsko@polski"
07.50 „Zakochaj się w Polsce"
09.00 „Świadkowie czasu"
09.20 „Marzyciele"
09.45 „Czterdziestolatek"
10.30 „Tajemnice początków Polski"
11.15 „Historia kuchni polskiej"
11.55 „Tajemnice kultowych seriali"
12.45 „Wenecja, miasto z bagien"
13.40 „Geniusze i marzyciele"
14.35 „Koło historii KOR"
15.00 „Szlakiem miejsc"
15.15 „Królowie"
15.40 „Czterdziestolatek"
16.30 „Prasa donosi"
16.35 „Astronomia niepodległa"
17.00 „Sensacje XX wieku"
18.35 „Czas honoru"
19.20 „Waleczne z gór"
19.45 „Encyklopedia II wojny"
20.40 „Piosenką przez historię"
20.45 „Polskie Parki Narodowe"
21.10 „Samowolka"
22.15 „Historia w postaciach zapisana"
00.00 „Habdank"

TRWAM

01:00 Słowo życia
01:05 Świat w obrazach
01:10 Informacje dnia
01:30 Odpowiedzialni za Kościół
01:55 Poczet Wielkich Polaków
02:00 Anioł Pański
02:05 Ma się rozumieć
02:15 Rozmowy niedokończone
03:25 Święty na każdy dzień
03:30 Każdy maluch to potrafi
03:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04:00 Informacje dnia
04:20 Różaniec
04:50 Głos Polski
05:00 Apel Jasnogórski
05:20 Informacje dnia
05:40 Polski Punkt Widzenia
06:00 Przetrwaliśmy
06:30 Nędzarz i madame
08:35 O Wołyniu nikt z nas nie zapomni
08:55 Poczet Wielkich Polaków
09:00 Informacje dnia
09:15 Polski Punkt Widzenia
09:40 Słowo życia
09:45 Skorpion w stalowej trumnie. Władysław Drelicharz
10:10 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat
10:35 Święty na każdy dzień
10:45 Jestem mamą
11:00 Informacje dnia
11:15 Rozmowy niedokończone
12:25 Głos Polski
12:35 Natura et Homo
13:00 Anioł Pański
13:03 Informacje dnia
13:20 Głos serca
14:05 Milczący Święty
14:30 Msza święta z Jasnej Góry
15:20 Muzyczne chwile
15:30 Drzwi do lasu
15:55 Słowo życia
16:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia
16:20 Mocni w Wierze
16:50 Ma się rozumieć
17:00 Informacje dnia
17:10 Natura Obiektywnie
17:40 Za Kościół i zbawienie świata
18:30 Łączy Nas Historia
18:55 Poczet Wielkich Polaków
19:00 Anioł Pański
19:05 Informacje dnia
19:15 Westerplatte Młodych
20:00 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
20:30 Historie Starego Testamentu
20:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21:00 Informacje dnia
21:20 Różaniec
21:50 Myśląc Ojczyzna
22:00 Apel Jasnogórski
22:20 Informacje dnia
22:40 Polski Punkt Widzenia
23:00 My chcemy Boga!

Discovery CHANNEL

7.00 „Mistrzowie samochodów"
10.00 „Stare dobre rzeczy"
14.00 „Gorączka złota"
18.00 „Inny garaż"
19.00 „Jak to jest zrobione?"
20.00 „Renowatorzy"
21.00 „Codzienność służb granicznych"
23.00 „Zapomniane i porzucone"

eprasa.pl 787e6aaa20

Jedna z włoskich plaż wprowadziła zakaz parasoli

Włoska Sardynia od lat uchodzi za wakacyjny raj, ale przepisy wprowadzone na jednej z plaż wyspy wywołały burzę. Na Punta Molentis zakazano rozstawiania parasoli w celu „ochrony środowiska naturalnego". Zgodnie z rozporządzeniem z 5 czerwca 2026 r., parasol na plaży Punta Molentis mogły rozbić wyłącznie rodziny z dzieckiem do 10. roku życia lub osoby powyżej 65 lat. Pozostali plażowicze nie mogli rozstawiać parasoli, namiotów ani innych osłon przeciwsłonecznych. Regulamin obowiązywał tylko dziesięć dni — gmina wycofała się z niego po fali krytyki w sieci i za granicą.
Fot. Pixabay

„Zakazana wyspa" na rajskich Hawajach

Na Oceanie Spokojnym, około 28 km od hawajskiej wyspy Kauai, leży Ni'ihau nazywana „zakazaną wyspą". To prywatna wyspa, która od ponad wieku pozostaje odizolowana od masowej turystyki. Mieszkańcy zachowali wiele elementów tradycyjnego hawajskiego stylu życia, a dostęp do wyspy wciąż podlega ścisłej kontroli. Przez dziesięciolecia odwiedzać ją mogli niemal wyłącznie mieszkańcy oraz rodzina właścicieli, ale obecnie organizowane są limitowane wycieczki dla turystów.
Nie ma tam asfaltowych dróg, hoteli, restauracji ani sklepów. Energia elektryczna pochodzi głównie z instalacji solarnych, a część mieszkańców korzysta z rowerów i koni jako środków transportu.
Wyspa jest również jednym z nielicznych miejsc, gdzie język hawajski pozostaje podstawowym językiem codziennej komunikacji mieszkańców. Wielu z nich utrzymuje się z rybołówstwa, hodowli oraz innych tradycyjnych zajęć związanych z lokalną społecznością.

Złota rybka przepowiada wyniki mundialu

W Toronto, w jednym z biurowców przy Wellington Street West, złota rybka o imieniu Swimbappé stała się prawdziwą sensacją. Przepowiada wyniki mundialowych meczów, a jej skuteczność sięga aż 80 procent. Mieszkańcy miasta i turyści z całego świata z zapartym tchem śledzą kolejne prognozy niezwykłej wyroczni. Przed każdym spotkaniem mundialowym nad akwarium umieszczane są flagi drużyn, które mają rozegrać mecz. Swimbappé, niczym prawdziwy ekspert, wybiera stronę, do której popłynie jako pierwsza. Ta decyzja rybki jest uznawana za jej typ na zwycięzcę danego meczu.
Fot. Pixabay

Fotomigawka

Doskonałe miejsce, by omówić najnowsze ploteczki ogrodowe i wyjaśnić, kto znalazł największego robaczka **Fot. B.Ł.**

eprasa.pl 787e6aaa20